

Bruselj, 4. marec 2016
(OR. en)

6785/16

LIMITE

JAI 186
CFSP/PESC 180
COSI 34
COPS 66
ENFOPOL 60
COTER 24
SIRIS 36
FRONT 112
CATS 13
EDUC 75

DOPIS

Pošiljatelj:	Evropski koordinator za boj proti terorizmu
Prejemnik:	Svet
Zadeva:	Stanje v zvezi z izvajanjem izjave članov Evropskega sveta z dne 12. februarja 2015, sklepov Sveta PNZ z dne 20. novembra 2015 in sklepov Evropskega sveta z dne 18. decembra 2015

V tem poročilu Evropskega koordinatorja za boj proti terorizmu je opisan napredek vseh ukrepov iz sklepov o boju proti terorizmu, o katerih so se 12. februarja 2015 dogovorili člani Evropskega sveta. V njem so upoštevani tudi sklepi Sveta PNZ z dne 20. novembra 2015 (o terorizmu in krepitvi odzivanja kazenskega pravosodja na radikalizacijo, ki vodi v terorizem in nasilni ekstremizem) ter sklepi Evropskega sveta z dne 17. in 18. decembra 2015.

V dokumentih 9422/1/15, 12318/15 in 14734/15, ki ju je pripravil Evropski koordinator za boj proti terorizmu, je bilo ocenjeno stanje izvajanja junija, oktobra in novembra 2015.

Iz poročila so razvidna naslednja priporočila:

Europol:

- Države članice bi morale evropskemu centru za boj proti terorizmu v okviru Europola pošiljati še več začasnega osebja za pomoč pri boju proti terorizmu, Komisija pa naj poveča proračunska sredstva, namenjena centru.
- Države članice, ki razmeroma malo ali sploh ne prispevajo v informacijsko točko „Potniki“ in druge Europolove informacijske točke ter Europolov informacijski sistem, naj povečajo svoje prispevke.

PNR:

- Države članice bi morale direktivo o PNR na nacionalni ravni uveljaviti takoj, ko jo bo Svet sprejel (in ne čakati dve leti, kot dopušča direktiva), in harmonizirati uporabo podatkov PNR. Odločitev Komisije o objavi razpisa za zbiranje predlogov v okviru Sklada za notranjo varnost, ki je namenjen podpori medsebojni povezljivosti enot za informacije o potnikih, je dobrodošla. Države članice, ki še niso vzpostavile enot za informacije o potnikih, naj v ta namen uporabijo svoj nacionalni del Sklada za notranjo varnost.

Prüm:

- Države članice, ki še niso vzpostavile vseh možnih operativnih povezav, bi morale to storiti čim prej.

Eurojust:

- Države članice bi morale omogočiti pridružitev Eurojusta informacijski točki „Hydra“, da bi lahko zagotavljal pravočasno in učinkovito podporo pri preiskavah in pregonu v državah članicah.
- Države članice naj Eurojust pogosteje uporabljajo pri izmenjavi informacij in operativnem sodelovanju.
- Sodelovanje med Eurojustom in evropskim centrom za boj proti terorizmu bi bilo treba okrepiti.

SIS II:

- Čim prej bi bilo treba uvesti funkcije iskanja prstnih odtisov v sistemu SIS II.
- Države članice bi morale še povečati prispevke vanj in ga še več uporabljati.
- Europol bi moral čim prej razviti sistematično iskalno funkcijo v sistemu SIS II.
- Frontexu bi bilo treba omogočiti dostop do sistema SIS II, da bi izboljšali analizo tveganja in odkrivanje sumljivih potovanj.
- Sistem SIS II je treba karseda veliko uporabljati kot preiskovalno orodje.
- Na podlagi prizadevanj nizozemskega predsedstva, da bi ugotovili, kakšne so pravne, tehnične in praktične ovire ter dobre prakse pri uporabi sistema SIS II, bi morali pripraviti priporočila za junijsko sejo Sveta PNZ.

Eurodac:

- Organi kazenskega pregona držav članic in Europol bi morali biti v celoti povezani s sistemom Eurodac in imeti možnost iskanja po njem, da bi lahko preprečevali, odkrivali in preiskovali huda kazniva in teroristična dejanja.

Interpol:

- Države članice, ki še niso vzpostavile elektronske povezave z Interpolovimi orodji na vseh zunanjih mejnih prehodih, bi morale to storiti čim prej.
- Komisija naj podpre prizadevanja držav članic za zagotavljanje kakovosti Interpolove podatkovne zbirke ukradenih in izgubljenih potnih listov.

Varnost na mejah:

- Izmeriti bi bilo treba napredek pri izvajanju nujnega sistematičnega preverjanja državljanov EU v državah članicah, zato naj države članice po potrebi posodobijo tehnologijo.
- Učinkovitejša registracija in varnostno preverjanje v ustreznih podatkovnih zbirkah v žariščnih točkah sta pri tem prednostna naloga (tehnologija, osebje, postopki).
- Države članice bi morale zagotoviti dodatne strokovnjake, ki bi Frontexu pomagali pri sistematičnem navzkrižnem preverjanju informacij v žariščnih točkah, Europolu pa preverjanje v drugi vrsti.
- Prednostna naloga v žariščnih in drugih vstopnih točkah za migrante bi moralo biti odkrivanje ponarejenih praznih potnih listin.
- Čim prej bi se morala začeti sistematična izmenjava osebnih podatkov med Europolom in agencijo Frontex.

EU-IRU:

- Države članice in Europol bi si morali skupaj prizadevati za večje število prijav s strani Europolove enote za prijavljanje sumljivih spletnih vsebin.

Programi rehabilitacije:

- Države članice naj uporabijo finančna sredstva Komisije za pripravo programov rehabilitacije.

Splošno

Iz poročila je razvidno, da je bil na vseh področjih dosežen napredek, vendar so potrebne nadaljnje nujne izboljšave na področju izmenjave informacij in varnosti na mejah.

Izmenjava informacij in operativno sodelovanje v okviru Europolu in Eurojusta sta bila v letu 2015 znatno boljše kot leta 2014; še bolj sta napredovala po zadnji seji Sveta PNZ 4. decembra 2015. Skoraj vse države članice so zdaj povezane s konfiguracijo za boj proti terorizmu v okviru Europolovega omrežja SIENA (tri preostale države članice bi morale biti povezane marca 2016).

Izmenjava informacij sicer še vedno ni sorazmerna z ogroženostjo. V podatkovni zbirki Europolove **informacijske točke „Potniki“** je sicer zdaj petkrat več vnosov o posameznikih kot lani, v analitični datoteki pa so še vedno le podatki o 2 786 preverjenih tujih terorističnih borcih, ki so jih vanjo vnesle države članice. **Evropski informacijski sistem** vsebuje le podatke 1 473 preverjenih tujih terorističnih borcev, ki so jih vanj vnesle države članice, in to kljub utemeljenim ocenam, da je v Sirijo in Irak odpotovalo približno 5 000 državljanov EU, da bi se pridružili Daišu in drugim skrajnim skupinam. Opozoriti je treba tudi, da je v letu 2015 več kot 90 % prispevkov držav članic v zvezi s podatki o preverjenih tujih terorističnih borcih v informacijski točki „Potniki“ prišlo le iz petih držav članic. V sistem **SIS II** in Europolov **evropski informacijski sistem** se ne vnašajo sistematično vsi podatki o tujih terorističnih borcih. **Prümske povezave** so se po decembrski seji Sveta PNZ okrepile, a je potreben dodaten napredek. Poleg tega je treba zagotoviti večjo kakovost podatkov (skupne opredelitve in formati) in enotno uporabo sistemov (zlasti pri vnašanju razpisov ukrepov v SIS II).

Eurojust je v letu 2015 zabeležil le 18 operativnih primerov tujih terorističnih borcev in prejel informacije o le 104 aktualnih primerih kazenskega pregona zaradi terorizma, čeprav morajo države članice v skladu z zadevnim sklepom Sveta z Eurojustom izmenjati informacije o vseh primerih kazenskega pregona.

Projektna skupina Fraternité, ki je bila pod okriljem Europolu ustanovljena na zahtevo francoskih organov, da bi po pariških napadih novembra 2015 pomagala pri preiskavah, bi lahko bila zgled, kako bi lahko evropski center za boj proti terorizmu, ki je v okviru Europolu začel delovati januarja 2016, v prihodnje podpiral države članice pri protiterorističnih preiskavah. Več držav članic je že obljubilo, da bodo prispevale strokovnjake v projektno skupino in skupne ekipe za zvezo, ki podpirajo delo centra. Trenutno niso v proračunskem letu 2016 predvidena nobena dodatna delovna mesta, povezana z ustanovitvijo evropskega centra za boj proti terorizmu in njegovih ključnih zmogljivosti za podporo, zlasti enote EU za prijavljanje sumljivih spletnih vsebin in omrežja FIU.Net.

Zaradi **varnostnih pregledov**, ki jih je zahteval Evropski svet, so prizadevanja za **interoperabilnost ustreznih podatkovnih zbirk EU** prednostnega pomena. Zaradi spremenjenih varnostnih razmer in groženj ter boljše tehnologije in drugačnega pravnega okvira EU, odkar so bile zasnovane te podatkovne zbirke, je potreben temeljit razmislek. To bo zapletena razprava, med katero bo EU morala opredeliti „interoperabilnost“ in se odločiti, kako ambiciozna hoče biti. Pomembna bo revizija zadevnega pravnega okvira sistemov SIS II in Eurodac (v zvezi s tem je letos mogoče pričakovati predloge Komisije). Namesto da bi sistem SIS omejili le na instrument za pomoč pri varnostnih pregledih, bi ga bilo treba (na nacionalni ravni) vse več uporabljati kot izpopolnjeno orodje kot podporo pri preiskavah. Organi kazenskega pregona držav članic in Europol bi morali biti v celoti povezani s sistemom Eurodac in imeti možnost iskanja po njem, da bi lahko preprečevali, odkrivali in preiskovali huda kazniva in teroristična dejanja. Komisija se pripravlja na uporabo funkcije za identifikacijo prstnih odtisov, ki zahteva vzpostavitev avtomatskega sistema prepoznavanja prstnih odtisov.

Povezanost Europol in Frontexa s podatkovnimi zbirkami EU je prednostna naloga iz sklepov, sprejetih 20. novembra, vendar je še vedno izziv. Europol si v sodelovanju s Komisijo prizadeva izboljšati dostop do sistema SIS II in njegovo uporabo, da bi omogočil serijsko iskanje po svojih podatkovnih zbirkah in da bi namesto ročne ad-hoc uporabe zagotovili sistematično uporabo tega sistema. Europol pripravlja tudi predlog za zagotovitev dostopa do vizumskega informacijskega sistema in sistema Eurodac (s katerim še ni povezan).

Po sklenitvi operativnega sporazuma je zdaj mogoča izmenjava osebnih podatkov med Europolom in Frontexom. Preden lahko izmenjava osebnih podatkov postane sistematična, je treba do konca razdelati podrobnosti.

Kar zadeva **varnost na zunanjih mejah**, vse države članice do marca 2016 na vseh zunanjih mejnih prehodih še niso zagotovile elektronske povezave do ustreznih Interpolovih podatkovnih zbirk in avtomatskega pregledovanja potnih listin. Države članice naj podatke o vseh tujih terorističnih borcih sistematično vnašajo v sistem SIS II. To je potrebno zaradi izboljšanja sistema, vključno z razširjanjem informacij boljše kakovosti v samem razpisu ukrepa in dopolnilnih podatkih. Iz odgovorov držav članic na vprašalnik predsedstva so trenutno razvidni naslednji izzivi: združljivost razpisov ukrepov za prikrito in namensko kontrolo z drugimi kategorijami razpisov ukrepov ter informacijami o zadetkih na podlagi takih razpisov ukrepov; nezdružljivost razpisov ukrepov na podlagi člena 36 z razpisi ukrepov na podlagi člena 26 (če je evropski nalog za prijetje izdan za tujega terorističnega borca v drugi državi članici, služba, ki objavi razpis ukrepa na podlagi člena 36, ni obveščena); različna uporaba razpisov ukrepov za tuje teroristične borce na podlagi člena 36(2) in člena 36(3) v državah članicah; morebitna odsotnost podlage za prijetje v primeru prikritega preverjanja tujih terorističnih borcev na podlagi člena 36(3) ter pomanjkanje informacij v zvezi z razpisom ukrepa (kar povzroča težave pri razlikovanju med tujimi terorističnimi borci in drugimi kaznivimi dejanji).

Poleg tega je razlika med številkami v zvezi z razpisom ukrepov v sistemu SIS II (na podlagi člena 36(3) za namene nacionalne varnosti je bilo do 31. decembra 2015 v njem 7 945 vnosov) in številko, ki so jo države članice EU vnesle v evropski informacijski sistem (1 473 vnosov za tuje teroristične borbe do konca januarja 2016) izpostavila pomanjkljivo usklajenost med sistemi. Vse vnose držav članic za tuje teroristične borbe v sistem SIS II bi bilo treba samodejno prenesti v evropski informacijski sistem. Občutljivejše dodatne informacije bi bilo treba v analitične namene posredovati tudi Europolovi informacijski točki „Potniki“ (kar bi tistemu, ki prispeva podatke, omogočilo popoln nadzor nad njihovim lastništvom).

Čeprav so se **varnostni pregledi in registracija v žariščnih točkah** izboljšali, je potreben dodaten napredek. Priprave za napotitev uradnikov pod vodstvom Eurola v skladu s sklepi, sprejetimi 20. novembra 2015, da bi okrepili sekundarne varnostne preglede, še potekajo in zanje bo potrebna podpora držav članic, med drugim z uporabo izkušenega osebja kot začasno dodeljenih nacionalnih strokovnjakov in potrebna finančna sredstva za Europol. Prazni potni listi, ukradeni v Siriji in Iraku, ki jih nato uporablja Daiš, vzbujajo resno skrb. Za rešitev tega problema so potrebni nujni ukrepi. Francija je predlagala, da bi preučili načine za napotitev posebnih ekip, zadolženih za odkrivanje teh praznih potnih listov (ponarejenih dokumentov) v žariščne točke in druge vstopne točke za migrante.

Frontexovi specialisti za dokumente so že bili napoteni v vse žariščne točke in neposredno sodelujejo z enotami za preglede, ki jim pomagajo pri postopkih identifikacije. Prav tako bo treba **izmeriti napredek prizadevanj za nujno avtomatsko in sistematično preverjanje** ustreznih podatkovnih zbirk, ki jih morajo države članice opravljati na zunanjih mejah EU.

Kar zadeva **strelno orožje**, je bil na več področjih dosežen napredek, med drugim s povečanjem števila držav članic, ki sodelujejo pri izvajanju prednostne naloge za strelno orožje v okviru političnega cikla EU (s 13 na 20). Pri tem bo pomembno usklajevanje različnih pobud. Pri pilotnem projektu za vzpostavitev enotnega vmesnika za vstop in iskanje med delom sistema SIS II, namenjenim strelnemu orožju, in Interpolovo evidenco nedovoljenega strelnega orožja bi sicer morale sodelovati več držav članic (trenutno sodelujeta le dve).

Program za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti je bistvenega pomena za sledenje financiranju terorizma. Ker pa transakcije enotnega območja plačil v eurih (SEPA) ne spadajo v področje uporabe tega programa, bi bilo treba sčasoma preučiti možnost vzpostavitve sistema EU, ki bi bil dopolnilo programu za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti, kot je v akcijskem načrtu EU o financiranju terorizma (objavljenem v začetku februarja 2016) predlagala tudi Komisija.

Čeprav je Komisija državam članicam ponudila finančna sredstva za vzpostavitev **programov rehabilitacije** v zaporih in na prostosti, se jih je na prvi tovrstni razpis prijavilo le nekaj. Ti so namenjeni predvsem metodologiji ocene tveganja. Komisija bo sredi leta 2016 objavila še en razpis, ki bi ga države članice lahko izkoristile.

Poleg tega pa je tudi **vse več ukrepov za preprečevanje teroristične propagande** (na primer delo enote EU za prijavljanje sumljivih spletnih vsebin pod okriljem Europol in ustrezni samoregulativni ukrepi ponudnikov internetnih storitev). Vendar so potrebna nadaljnja prizadevanja, da bi povečali število prijav platformam družbenih medijev.

**Podroben opis dosedanjih in načrtovanih dejavnosti na področju boja
proti terorizmu in nasilnemu radikalizmu**

Kazalo

I. ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI DRŽAVLJANOV

1. PNR 12

2. Izmenjava informacij in operativno sodelovanje..... 12

(Europol; Prüm; zagotavljanje interoperabilnosti zadevnih podatkovnih zbirk v zvezi z varnostnimi pregledi; strukturiran in večstranski pristop za operativno sodelovanje pri ukrepanju proti terorističnim grožnjam; posodobitev okvirnega sklepa o boju proti terorizmu; posodobitev okvirnega sklepa o evropskem informacijskem sistemu kazenskih evidenc (ECRIS); Eurojust)

3. Nadzor na zunanjih mejah 20

(Ciljno usmerjena revizija Zakonika o schengenskih mejah; trdna pravna podlaga za prispevek Frontexa k boju proti terorizmu in organiziranemu kriminalu ter dostop do ustreznih podatkovnih zbirk; vnosi v SIS II in njegova uporaba; biometrični podatki v SIS II; uporaba Interpolovih podatkovnih zbirk; uporaba skupnih kazalnikov tveganja; upoštevanje varnostnih vidikov žariščnih točk/Frontex; upravljanje migracijske krize v okviru enotne ureditve EU za politično odzivanje na krize – varnost in žariščne točke; sodelovanje pri varnostnih pregledih migrantov Frontex-Europol-Eurojust)

4. Strelno orožje in eksplozivi 28

5. Varnostne službe 29

6. Preprečevanje financiranja terorizma 30

(program EU-ZDA za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti; omrežje FIU.net)

7.	Direktiva o varnosti omrežij in informacij	32
8.	Elektronski dokazi	33

II. PREPREČEVANJE RADIKALIZACIJE IN ZAŠČITA VREDNOT

1.	Preprečevanje – splošno	34
----	-------------------------------	----

(Center odličnosti omrežja za ozaveščanje o radikalizaciji)

2.	Splet	35
----	-------------	----

(Enota EU za prijavljanje sumljivih spletnih vsebin; spletni forum EU; svetovalna skupina za strateško obveščanje v zvezi s Sirijo)

3.	Odzivanje kazenskega pravosodja na radikalizacijo	37
----	---	----

4.	Preprečevanje radikalizacije z izobraževanjem, spodbujanjem strpnosti ter bojem proti diskriminaciji, rasizmu in ksenofobiji	39
----	--	----

(Izobraževanje; boj proti rasizmu in ksenofobiji; obravnavanje širjenja sovražnega govora na spletu, ki spodbuja k nasilju in sovraštvu; komunikacijsko orodje za širjenje spoštovanja, strpnosti in nediskriminacije v EU)

III. SODELOVANJE Z NAŠIMI MEDNARODNIMI PARTNERJI

(območje Bližnjega vzhoda in severne Afrike; Zahodni Balkan; varnost v zračnem prometu) 41

I. ZAGOTAVLJANJE VARNOSTI DRŽAVLJANOV

1. PNR

Štiri leta in pol po predlogu za direktivo PNR, ki ga je predložila Komisija, je Svet 4. decembra 2015 potrdil kompromisno besedilo direktive o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj, o katerem se je dogovoril z Evropskim parlamentom. Odbor za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve je besedilo odobril 10. decembra 2015. Evropski parlament bo o direktivi glasoval poleti, nato pa jo bo predložil v sprejetje Svetu. Države članice bodo morale v dveh letih po sprejetju direktive uveljaviti zakone in druge predpise, potrebne za njeno uresničevanje **Države članice bi morale pohiteti z njeno uveljavitvijo na nacionalni ravni, da bi jo lahko začele uresničevati čim prej.**

V skladu z novo direktivo bodo morali letalski prevozniki organom držav članic zagotavljati podatke iz evidence podatkov o potnikih za lete v ali iz EU. Poleg tega bo državam članicam dopuščala, da zbirajo podatke iz evidence podatkov o potnikih na (določenih) letih znotraj EU, a jih ne bo zavezovala k temu. Vsaka država članica bo morala vzpostaviti t.i. enoto za informacije o potnikih, ki bo od letalskih prevoznikov prejemale podatke iz evidence podatkov o potnikih. Komisija, ki je nekaterim državam članicam zagotovila podporo pri vzpostavljanju teh enot, naj podpre tudi preostale države članice.

2. Izmenjava informacij in operativno sodelovanje

Izmenjava informacij je bila tema razprave na neformalni seji ministrov PNZ 25. januarja 2016 v Haagu. Nizozemsko predsedstvo 1. marca 2016 organizira srečanje na visoki ravni, posvečeno preprečevanju potovanj terorističnih potovanj. Na dnevnem redu sta stanje na področju odkrivanja in preprečevanja terorističnih potovanj ter izmenjava informacij, da bi ugotovili, kaj ovira učinkovito izmenjavo informacij, in pripravili predloge za izboljšave.

– **Europol**

Pod okriljem Europola je 1. januarja 2016 začel delovati **evropski center za boj proti terorizmu**. To je platforma, ki državam članicam omogoča boljšo izmenjavo informacij in operativno sodelovanje na področju spremljanja in preiskovanja tujih terorističnih borcev, nedovoljene trgovine s strelnim orožjem in financiranja terorizma ter jim ponuja dodatne možnosti preiskovanja. Države članice lahko uporabljajo vse zmogljivosti Europola na področju organiziranega in kibernetkega kriminala. Organi kazenskega pregona v državah članicah EU in drugod evropski center za boj proti terorizmu uporabljajo kot informacijsko središče za boj proti terorizmu, ki omogoča operativno podporo in usklajevanje ter zagotavlja strokovno znanje za preiskave držav članic, pa tudi zmogljivosti za strateško podporo, vključno z reševanjem problema uporabe družbenih medijev za radikalizacijo.

Na zahtevo francoskih organov je bila 7. decembra 2015 pod okriljem Europola ustanovljena **projektna skupina Fraternité**, ki naj bi zagotavljala dolgoročno podporo ustreznim preiskovalnim organom. Splošna naloga te projektne skupine je podpora pri protiterorističnih preiskavah v Evropi po terorističnih napadih 13. novembra 2015 v Parizu. V okviru Europola je bilo za dejavnosti v podporo začetnemu odzivu dodeljenih več kot 60 uradnikov. Projektni skupini Fraternité je trenutno stalno dodeljenih 21 uradnikov Europola, ki ji zagotavljajo neposredno podporo, kar je dober zgled za prihodnjo uporabo evropskega centra za boj proti terorizmu. **Trenutno niso** v proračunskem letu 2016 predvidena **nobena dodatna delovna mesta**, povezana z ustanovitvijo evropskega centra za boj proti terorizmu, vključno z enoto EU za prijavljanje sumljivih spletnih vsebin in omrežjem FIU.Net. Europol je decembra 2015 Evropski komisiji predložil predlog glede virov za evropski center za boj proti terorizmu.

Več držav članic, med njimi Avstrija (podpora delovni skupini DUMAS), Združeno kraljestvo, Nemčija, Španija in Francija, so v Europolov urad za zvezo napotile dodatne uslužbence, ki pomagajo pri delu v zvezi z bojem proti terorizmu (skupna ekipa za zvezo za okrepljene čezmejne preiskave). Projektno skupino Fraternité, ustanovljeno v podporo preiskavam po pariških napadih, trenutno podpirajo štirje napoteni nacionalni strokovnjaki iz Francije (3) in Španije (1). Države članice naj **še povečajo število napotitev protiterorističnega osebja**, ki bo pomagalo pri delu evropskega centra za boj proti terorizmu v okviru Europola.

Države članice so dosegle znaten napredek v prizadevanjih, da bi organe za boj proti terorizmu povezale s posebno **konfiguracijo za boj proti terorizmu v okviru omrežja SIENA**. V začetku decembra 2015 je bilo z delom omrežja SIENA, namenjenega boju proti terorizmu, povezanih le 15 držav članic EU, zdaj pa jih je že 25 (v kratkem naj bi se priključili tudi organi za boj proti terorizmu preostalih treh držav članic). Do konca januarja 2016 je sledilo še šest tretjih strani. Omrežje SIENA bo v letu 2016 doseglo varnostno stopnjo „EU Confidential“ (predvidoma v tretjem četrtletju). **Komunikacijsko omrežje policijske delovne skupine za terorizem** na stopnji „EU Secret“ bo v prihodnje gostil in v svoje omrežje vključil Europol, s čimer bo zagotovljena dopolnilna in usklajena komunikacijska infrastruktura organov za boj proti terorizmu po vsej EU.

Na podlagi tehnične in pravne ocene Komisije si je Europol začel prizadevati za izvajanje sklepov Sveta z dne 20. novembra 2015, na podlagi katerih naj bi Europolu z uvedbo serijskega iskanja v sistemu SIS omogočili **sistematično navzkrižno primerjavo podatkov iz njegovih zbirk s podatki iz zbirke SIS II**. Europol je pregledal svoj delovni načrt za leto 2016, da bi izboljšal dostop do obsežnih podatkovnih zbirk, kot so SIS II, VIS in Eurodac, ter preučil potrebo po reševanju vprašanj, povezanih z interoperabilnostjo sistemov. Europol trenutno opravlja ročna preverjanja v sistemu SIS II, njegova uporaba pa je omejena (le 741 poizvedb v letu 2015, prvem letu, ko je bil Europol povezan s sistemom SIS II). V skladu s pravnima instrumentoma o sistemu SIS II Europol vanj ne more vnašati razpisov ukrepov in nima dostopa do razpisov ukrepov za pogrešane osebe ali zavrnitev vstopa oziroma bivanja na ozemlju države članice. Poleg tega Europol podatkov iz sistema SIS II ne more prenesti v noben drug računalniški sistem za zbiranje in obdelavo podatkov, ki ga upravlja Europol ali ki je upravljan v okviru Europola; prav tako ne sme prenesti ali kopirati nobenega dela sistema SIS II.

SIS II bi moral postati pomemben vir informacij, s katerim bi dopolnili obstoječe kriminalistične obveščevalne podatke pri Europolu. S podatki, vnesenimi v sistem SIS II za konkretno osebo ali vozilo na podlagi člena 36 sklepa Sveta o SIS II („prikrita kontrola“), bi lahko Europol dobil informacije, da druga država članica trenutno preiskuje to konkretno tarčo. Možnost, da Europol navzkrižno preveri informacije, pridobljene prek svojih komunikacijskih kanalov (zlasti od držav članic, ki niso del sistema SIS, ali tretjih strani), glede na informacije, ki so na voljo v sistemu SIS II, bi Europolu omogočila delovati kot informacijsko središče EU. Europol namerava v letu 2016 razviti zmogljivosti za redno opravljanje serijskega iskanja v sistemu SIS II. To je pomembno zlasti pri navzkrižnem preverjanju informacij, prejetih iz držav, ki niso v schengenskem območju.

Europol še ni povezan z **vizumskim informacijskim sistemom** ali sistemom **Eurodac** (Europol načrtuje dostop do te podatkovne zbirke prek nizozemske nacionalne dostopne točke). Nekaj časa bo potrebnega, da bi našli najboljše rešitev. Europol bo v letu 2016 pripravil predlog za navzkrižno preverjanje zmogljivosti. Vizumski informacijski sistem in Eurodac bosta del teh priprav.

Prispevki držav članic k orodjem Europola in njihova uporaba so se v letu 2015 v primerjavi z letom 2014 močno povečali, vendar še vedno ne ustrezajo obsegu nevarnosti. Informacijska točka „Potniki“ na primer vsebuje manj kot polovico ocenjenega števila tujih terorističnih borcev iz Evrope. Potrebne so še dodatne izboljšave.

Europolov informacijski sistem kot referenčni sistem, ki je neposredno na voljo vsem državam članicam, zdaj vsebuje informacije o več kot 3 800 tujih borcih in njihovih sodelavcih, vključno s podatki, ki jih prispevajo tretje strani (zlasti Interpol). Medtem se je po pariških napadih novembra 2015 število zadev, povezanih s terorizmom, povečalo na skupno več kot 7 700 (torej več kot podvojilo, glede na to, da je bilo ob koncu tretjega četrtletja 2015 takšnih zadev 3 732). Trenutno so v evropskem informacijskem sistemu podatki o več kot 4 300 osebah, povezanih s terorizmom (vključno z zgoraj navedenim številom tujih borcev in sodelavcev). Število poizvedb držav članic EU v tem sistemu se je v primerjavi z letom 2014 (367 922) v letu 2015 povečalo za 63 % (598 652). Leta 2014 so države članice EU v evropski informacijski sistem vnesle podatke o le 18 tujih terorističnih borcih. Do konca januarja 2016 so države članice EU v evropski informacijski sistem vnesle podatke o skupno 1 473 tujih terorističnih borcih. To je bistveno večje število, a še vedno ne ustreza povsem obsegu nevarnosti.

V **informacijski točki „Potniki“** je zdaj 18 572 vnosov o posameznikih, pred letom dni pa jih je bilo le 3 600. V tem skupnem številu (ki vključuje tudi sodelavce itd.) je trenutno zajetih 4 714 preverjenih tujih terorističnih borcev. Med temi 4 714 tujimi terorističnimi borci so države članice EU do konca leta 2015 prispevale podatke o 2 407 preverjenih tujih terorističnih borcih, v letu 2016 pa so prijavile dodatnih 379 tujih terorističnih borcev (torej skupno 2 786). Od zadnjega poročila Evropskega koordinatorja za boj proti terorizmu novembra 2015 se je število preverjenih tujih terorističnih borcev torej povečalo za 1 023. Trenutno stanje temelji na več kot 1 900 posameznih prispevkih držav članic in pridruženih partnerjev doslej (pred letom dni je bilo teh prispevkov približno 600). Številke za leto 2016 že kažejo na močno povečanje v primerjavi z istim obdobjem lani. Opozoriti pa je treba tudi, da je v letu 2015 več kot 90 % prispevkov držav članic EU v zvezi s podatki preverjenih tujih terorističnih borcev v informacijski točki „Potniki“ prišlo le iz petih držav

članic.

6785/16

tm,ag,dbb/SAB,DBB,AG
/lst

17

PRILOGA

CAB

LIMITE

SL

Države članice, ki razmeroma malo ali sploh ne prispevajo v informacijsko točko „Potniki“ in druge Europolove informacijske točke, naj povečajo svoje prispevke.

V **informacijski točki „Hydra“** (islamski terorizem) Europolove analitične delovne datoteke o terorizmu je trenutno več kot 620 000 podatkovnih vnosov, med njimi 64 000 vnosov o posameznikih (vključno z osumljenci, sodelavci itd. se je leta 2015 število povečalo za več kot 3 500 vnosov za posameznike) in več kot 11 000 vnosov, povezanih z mrežami in organizacijami (dobrih 300 več kot v začetku leta 2015). Ti podatki se v sodelovanju s partnerji Europola nenehno posodablajo in temeljijo na več kot 12 800 prispevkih v informacijsko točko „Hydra“ doslej (12-odstotno povečanje v letu 2015). Države članice so v letu 2015 v primerjavi z letom 2014 skoraj podvojile svoje prispevke v informacijsko točko „Hydra“ (povečanje s 543 na 1 031 prispevkov), prispevek držav članic v informacijsko točko „Hydra“ v zvezi s posamezniki pa se je skoraj v tem času skoraj potrojilo (s 1 589 na 4 398 prispevkov). **Priporočeno je, naj države članice omogočijo pridružitve Eurojusta informacijski točki „Hydra“, da bi lahko Eurojust zagotavljal pravočasno in učinkovito podporo pri preiskavah in pregonu v državah članicah.**

– *Prüm*

V okviru prümskega (Sklep Sveta 2008/615/PNZ z dne 23. junija 2008), mehanizma za izmenjavo podatkov države članice druga drugi dopuščajo vzajemni dostop do svojih forenzičnih baz biometričnih podatkov (DNK, prstni odtisi) ter svojih podatkov iz registrov vozil za namene kazenskega preгона in boja proti terorizmu. Januarja 2016 v tem mehanizmu za podatke o DNK operativno sodeluje 22 držav članic (konec novembra 2015 jih je bilo 21), za podatke o prstnih odtisih 21 držav članic (prej 20), za podatke iz registrov vozil pa 20 držav članic (novembra 2015 jih je bilo 18). Med temi 22 se je od seje Sveta PNZ decembra 2015 znatno povečalo število Prümskih povezav (sedem novih povezav za izmenjavo podatkov o DNK; 18 novih povezav za izmenjavo podatkov o prstnih odtisih). Štiri države članice, ki so pristopile k Prümski pogodbi, v njem operativno sploh ne sodelujejo, večina držav članic pa še vedno ne izkorišča v celoti vseh možnosti popolne povezljivosti za te tri vrste podatkov. Razlog za to so predvsem tehnične ali organizacijske težave, ki jih je treba rešiti na nacionalni ravni.

– ***Zagotavljanje interoperabilnosti zadevnih zbirk podatkov v zvezi z varnostnimi pregledi***

Prva razprava o interoperabilnosti podatkovnih zbirk EU je 2. in 3. marca 2016 potekala v odboru COSI. Treba bo opredeliti interoperabilnost in določiti raven ambicij, pri tem pa upoštevati povečano nevarnost in tehnološki razvoj. V okviru svežnja o pametnih mejah, ki naj bi bil objavljen konec marca, namerava Komisija objaviti sporočilo zlasti o enem vidiku, in sicer o bolj učinkoviti uporabi informacijskih sistemov mejnih organov in organov kazenskega pregona. Interoperabilnost bo pomembna tudi pri posodobitvi uredb o SIS II in sistemu Eurodac.

– ***Strukturiran in večstranski pristop za operativno sodelovanje pri ukrepanju proti terorističnim grožnjam***

Odbor COSI je v okviru prve razprave 2. in 3. marca 2016 preučil možnost razvoja metodologije za strukturiran in večstranski pristop za operativno sodelovanje pri ukrepanju proti terorističnim grožnjam.

– ***Posodobitev okvirnega sklepa o boju proti terorizmu***

Komisija je 2. decembra 2015 predstavila predlog direktive o boju proti terorizmu, ki posodablja veljavni Okvirni sklep 2002/475/PNZ. Predlagana direktiva uvaja širši okvir za inkriminacijo kaznivih dejanj, povezanih s pojavom tujih terorističnih borcev, v skladu z zahtevami iz resolucije Varnostnega sveta ZN 2178 (2014) in dodatnega protokola h Konvenciji Sveta Evrope o preprečevanju terorizma, ki je bil v imenu EU podpisan 22. oktobra 2015. Prenos določb protokola v pravo EU bo omogočil končno sklenitev dodatnega protokola Sveta Evrope v imenu EU, kar bo moral odobriti Evropski parlament. Na podlagi intenzivnih pogajanj, ki v Delovni skupini za kazensko materialno pravo potekajo od januarja 2016, se Svetu PNZ 11. marca 2016 predloži kompromisno besedilo kot izhodišče za dogovor o splošnem pristopu. Svet bo tako lahko začel pogajanja z Evropskim parlamentom v okviru rednega zakonodajnega postopka, da bi lahko dokončno sprejeli osnutek direktive.

Posodobitev okvirnega sklepa o ECRIS

Komisija je 19. januarja 2016 sprejela predlog o spremembi in posodobitvi evropskega informacijskega sistema kazenskih evidenc (ECRIS), ki je bil vzpostavljen leta 2012. Namen predloga je olajšati izmenjavo podatkov iz kazenskih evidenc državljanov tretjih držav v EU. Z njim bo zagotovljena celovita izraba potenciala ECRIS, ki se sicer že zdaj veliko uporablja za izmenjavo podatkov iz kazenskih evidenc državljanov EU. Svet naj bi splošni pristop za predlagano direktivo sprejel junija 2016.

– Eurojust

Medtem ko sta se v letu 2015 izmenjava informacij in operativno sodelovanje v kontekstu Eurojusta glede na leto 2014 **znatno okrepila, številke še vedno niso sorazmerne z ogroženostjo.**

Število terorističnih zadev, ki jih je Eurojust zabeležil v letu 2015 (41 zadev, med njimi 39 operativnih, od teh 18 v povezavi s tujimi terorističnimi borci) se je v primerjavi z letom 2014 znatno povečalo (14 zadev, med njimi 13 operativnih, od teh 3 v povezavi s tujimi terorističnimi borci). Eurojust je leta 2015 organiziral svoj prvi koordinacijski center (za tuje teroristične borce) in 15 usklajevalnih sestankov glede operativnih zadev, povezanih s terorizmom (od tega šest s tujimi terorističnimi borci). Agencija je še naprej zagotavljala podporo skupnim preiskovalnim enotam v terorističnih zadevah: dvema skupnima preiskovalnima enotama s štirimi sodelujočimi državami članicami leta 2014 in trem skupnim preiskovalnim enotam s šestimi sodelujočimi državami članicami leta 2015.

Precej se je povečalo število informacij o pregonih in obsodbah, ki so bile predložene Eurojustu na podlagi Sklepa Sveta 2005/671/PNZ. Informacij o potekajočih pregonih je na primer za najmanj trikrat več (leta 2014 so se takšne informacije nanašale na 30 zadev, leta 2015 pa na 104). Poleg tega se je število zaključenih sodnih postopkov v zvezi s terorističnimi dejanji, sporočenih Eurojustu, povečalo s 180 v letu 2014 na 217 v letu 2015). V sodnih postopkih, zaključenih leta 2015, je šlo za 513 posameznikov, med katerimi je bilo 85 žensk. **Države članice naj še naprej širijo obseg izmenjave informacij o terorističnih kaznivih dejanjih z Eurojustom ter te informacije posredujejo redno, pravočasno in sistematično.**

V skladu z zahtevami iz Sklepa Sveta 2005/671/JHA morajo z Eurojustom izmenjane informacije vključevati informacije o vseh kazenskih pregonih in obsodbah za teroristična dejanja, pa tudi informacije o posebnih okoliščinah teh kaznivih dejanj, o povezavah z drugimi v tem smislu pomembnimi zadevami, zaprosilih za medsebojno pravno pomoč in o izvrševanju takšnih zaprosil. Države članice bi si tako lahko bolj pomagale z zmogljivostmi Eurojusta za odkrivanje povezav med zadevami, pa tudi z njegovimi vztrajnimi prizadevanji za centralizacijo in analizo izzivov in najboljših praks, povezanih s pregonom terorističnih kaznivih dejanj, ki si jih izmenjuje z državami članicami, zlasti v okviru pregledov terorističnih obsodb (*TCM – Terrorism Conviction Monitor*) in Eurojustovega prispevka za letno poročilo EU o stanju in gibanjih na področju terorizma (*TE-SAT – EU Terrorism Situation and Trend Report*). Novi TCM izide v začetku marca 2016. Eurojustov prispevek za TE-SAT 2016 je bil predložen konec februarja 2016. Tako v TCM kot TE-SAT se še naprej spremljajo tudi spremembe nacionalne teroristične zakonodaje.

Eurojust je novembra 2015 izdal **tretje tajno poročilo „Foreign Terrorist Fighters: Eurojust’s Views on the Phenomenon and the Criminal Justice Response“** („Tuji teroristični borci: Eurojustovi pogledi na ta pojav in odzivanje kazenskega pravosodja“). Prinaša analizo različnih nacionalnih gledanj na odzivanje kazenskega pravosodja na tuje teroristične borce, pa tudi spoznanja iz izkušenj s preiskovanjem in pregonom tujih terorističnih borcev. Povzetek glavnih ugotovitev, navedenih v tem poročilu, je 16. februarja odobril kolegij in je bil istega dne izdan kot Eurojustov dokument z oznako LIMITED.

Na 10. seji posvetovalnega foruma generalnih tožilcev in direktorjev državnih tožilstev držav članic 11. decembra 2015 so bili sprejeti sklepi (dok. 5930/16) o treh glavnih temah, vključno z bojem proti terorizmu. Eurojust je 25. novembra 2015 gostil srečanje, posvečeno vzpostavitvi pravosodne mreže za kibernetško kriminaliteto, na katerem so se strokovnjaki strinjali o potrebi po vzpostavitvi takšne specializirane mreže, ki jo bo podpiral Eurojust.

Evropski center za boj proti terorizmu bi moral tesno sodelovati z Eurojustom ter tako v celoti izkoristiti njegova orodja in dolgoletne izkušnje s spremljanjem primerov, pa tudi njegovo mrežo nacionalnih korespondentov za Eurojust za področje terorizma, ki so imenovani v državah članicah, na Norveškem, v Švici in v ZDA.

3. Nadzor na zunanjih mejah

– *Ciljno usmerjena revizija Zakonika o schengenskih mejah*

Pristojna delovna skupina Sveta in svetovalci za PNZ so v skladu s pooblastili, ki jim jih je novembra 2015 podelil Svet PNZ, decembra 2015 pa še Evropski svet, prednostno obravnavali predlog Komisije **o ciljno usmerjeni spremembi Zakonika o schengenskih mejah (predložen 15. decembra 2015)**.

Ključni vidik tega predloga je uvesti **obvezne sistematične kontrole na zunanjih kopenskih, morskih in zračnih mejah** za prebivalce Unije in druge osebe, ki uživajo pravico do prostega gibanja, ki bi jih sistematično preverjali v zadevnih zbirkah podatkov. Sistematično preverjanje državljanov Unije v podatkovnih zbirkah poteka po načelu „zadetek – ni zadetkov“, s takšno uporabo podatkovnih zbirk, da se v pravice v zvezi z osebnimi podatki posega le v zelo omejenem obsegu, kar opravičujejo varnostni cilji. Splošni pristop glede kompromisnega besedila predsedstva je bil dosežen na seji Sveta PNZ 25. februarja 2016.

– *Trdna pravna podlaga za prispevek Frontexa k boju proti terorizmu in organiziranemu kriminalu ter dostop do ustreznih zbirk podatkov*

Komisija je 15. decembra 2015 predstavila predlog uredbe o evropski mejni in obalni straži (ki ga je mogoče razlagati kot znatno okrepitev Frontexovih pooblastil in preimenovanje agencije). Predlog, o katerem trenutno razpravlja Svet, vključuje določbe, na podlagi katerih se bo agencija pri svoji analizi tveganja lahko ukvarjala tudi z nekaterimi vidiki čezmejnega kriminala in terorizma, saj bo smela obdelovati osebne podatke oseb, osumljenih vpletenosti v teroristična dejanja, določeno pa bo tudi, da ta agencija sodeluje z drugimi agencijami Unije in mednarodnimi organizacijami, ki si prizadevajo za preprečevanje čezmejnega kriminala in terorizma. Kar zadeva dostop do nacionalnih in evropskih podatkovnih zbirk, osnutek uredbe določa, da morajo države članice pripadnikom evropske mejne in obalne straže dovoliti dostop do njih. V obrazložitenem memorandumu je Komisija navedla, da bo preučila možnost, da se agenciji zagotovi dostop do evropskih podatkovnih zbirk, kot je SIS, in da bo po potrebi razmislila tudi o pripravi predlogov za spremembo pravnih aktov, na katerih temeljijo te zbirke.

– **Vnosi v SIS II in njegova uporaba**

Učinkovita uporaba schengenskega informacijskega sistema II (SIS II) med drugim pomeni **sistematično izmenjavo vseh merodajnih podatkov na podlagi člena 36(2) in (3)** ter zagotavljanje podatkov v skladu s standardi kakovosti. Uporaba razpisov ukrepov in zadetkov v SIS na podlagi člena 36 (2) in (3) je v preteklih 12 mesecih doživela znaten razmah, več kot polovica držav članic EU pa je uporabila tudi mehanizem za takojšnje poročanje.

	31. december 2014	31. december 2015
Število razpisov ukrepov za osebe za prikrito ali namensko kontrolo (čl. 36 (2))	44 669 razpisov ukrepov	61 575 razpisov ukrepov
Število razpisov ukrepov za osebe za prikrito ali namensko kontrolo v nacionalne varnostne namene (čl. 36 (3))	1 859 razpisov ukrepov	7 945 razpisov ukrepov
Število razpisov ukrepov za osebe za prikrito ali namensko kontrolo v skladu s čl. 36 (2) in (3) z zahtevo za takojšnje poročanje	– Ta funkcijska možnost se je začela uporabljati februarja 2015.	5 189 razpisov ukrepov (ki jih je vneslo 21 DČ EU)

Pogostnost uporabe SIS II se med državami članicami močno razlikuje, prav tako te v boju proti terorizmu uporabljajo različne standarde uporabe SIS II (glej dok. 5722/16 EU RESTRICTED).

Poleg tega **ni mogoče razložiti, koliko**

razpisov ukrepov zadeva tuje teroristične borce/teroriste. Tuji teroristični borci/teroristi se lahko pojavljajo tudi v okviru drugih kategorij, kot so razpisi ukrepov za prijetje ali zavrnitev vstopa. Med težavami so: pravila o skladnosti razpisov ukrepov, ki ovirajo vnašanje razpisov ukrepov na podlagi različnih členov za isto osebo (npr. na podlagi člena 26 SIS II (ko je za tujega terorističnega borca izdan evropski nalog za prijetje) in člena 36 SIS II); kar zadeva tuje teroristične borce, uporaba SIS II med državami članicami ni enotna; ustreznih informacij v zvezi z razpisom ukrepa ni; težave s pridržanjem oseb na licu mesta v primeru prikrite kontrole; ni ustreznih postopkov v primeru zadetka za osebo z neveljavnimi potnimi listinami in vse države članice ne vnašajo podatkov o vseh tujih terorističnih borcih v SIS II sistematično.

Države članice med drugim predlagajo uvedbo posebnega razpisa ukrepa za tuje borce/terorizem, enotnejša pravila za razpisovanje ukrepov na podlagi člena 36, ko gre za tuje teroristične borce, ter analizo informacij SIS II pri Europolu.

Komisijo bi bilo treba pozvati, naj (a) ukrepa v zvezi z vprašanji, kot so skupni standardi kakovosti za razpise ukrepov, in sicer na podlagi razprav v okviru Odbora SIS/VIS, Delovne skupine za schengenske zadeve (SIS/SIRENE), pa tudi razprave 8. marca 2016 v Delovni skupini za področje terorizma ob udeležbi strokovnjakov za SIS/SIRENE, ter **(b) poskrbi za praktične smernice za države članice.**

Med **rešitvami** bi lahko bil poseben nov člen v SIS II, namenjen terorističnim kaznivim dejanjem, ali dogovor o uporabi obstoječega člena za teroristična kazniva dejanja, da bi se razlikovalo med razpisi ukrepov v zvezi s terorizmom in ukrepi v zvezi z drugimi kaznivimi dejanji. To bi v povezavi s skupnimi merili in standardi za vnašanje razpisov ukrepov za tuje teroristične borce, morda na novem obrazcu, pripomoglo k enotnejši uporabi SIS II, ko gre za tuje teroristične borce in druge teroristične osumljence. Na podlagi teh standardov bo pomembno poskrbeti za usposabljanje (zlasti za končne uporabnike), ki bi ga ob Cepolovi podpori morale organizirati vse države članice. Komisijo bi bilo treba pozvati, naj izdela te standarde in jih predloži skupaj s poročilom/študijo o implementaciji SIS II, ki je načrtovano za april 2016. Poleg tega **bi bilo** glede na nove zakonodajne predloge za SIS II, ki so načrtovani do konca leta 2016, **treba določiti enoten skupni pristop k razpisovanju ukrepov in njegovi vsebini.**

– ***Biometrični podatki v SIS II***

Čeprav je v sistemu SIS II 90 000 prstnih odtisov, pa **iskanje po njih še ni mogoče**. Dostop do fotografij in prstnih odtisov je mogoč le za potrditev identitete v primeru dvoma (čl. 22(b) obeh ustreznih pravnih instrumentov SIS II¹). Veljavni pravni instrumenti že dopuščajo uporabo prstnih odtisov kot biometričnega identifikatorja za identifikacijo osebe (biometrična funkcija iskanja za prstne odtise), takoj ko je to tehnično izvedljivo. Komisija je poročilo o tehnologiji predstavila 29. februarja 2016 in se mora posvetovati z EP (čl. 22 (c)2).

¹ Uredba (ES) št. 1987/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi, delovanju in uporabi druge generacije schengenskega informacijskega sistema, UL L 381, 28.12.2006, str. 4, in Sklep Sveta 2007/533/PNZ o vzpostavitvi, delovanju in uporabi druge generacije schengenskega informacijskega sistema, UL L 205, 7.8.2007, str. 63.

– ***Uporaba Interpolovih zbirk podatkov***

V sklepih Sveta z dne 20. novembra je zapisano, da je treba do marca 2016 na vseh zunanjih mejnih prehodih urediti elektronsko povezavo do ustreznih Interpolovih podatkovnih zbirk in avtomatsko pregledovanje potnih listin. **Vsaj dve državi članici kljub temu še nista vzpostavili elektronske povezave do Interpolovih orodij na vseh svojih zunanjih mejnih prehodih** (zračnih, kopenskih, morskih). Več držav članic še vedno ročno posodablja zbirke podatkov o ukradenih in izgubljenih potnih listinah, kar povzroča zastoje pri posodabljanju in terja veliko človeških virov, če se izvaja sistematično. Več držav članic še vedno ne izvaja avtomatičnega preverjanja v zbirki podatkov o ukradenih in izgubljenih potnih listinah.

Število iskanj po zbirki podatkov o ukradenih in izgubljenih potnih listinah se je s 280 749 717 v letu 2014 povzpelo na 360 359 191 v letu 2015. Kljub temu vse bolj zaskrbljuje kakovost podatkov, ki jo morajo države članice ob podpori generalnega sekretariata Interpola še izboljšati (npr. država članica prekliče vsak v njej izdan izgubljen ali ukraden potovalni dokument). Poleg tega je treba **javnost ozaveščati** o tem, da izgubljen ali ukraden potni list lahko uporabijo storilci kaznivih dejanj ali teroristi, vključno s tujimi terorističnimi borci, ki potujejo pod krinko znotraj EU. Komisijo bi bilo treba pozvati, naj v tesnem sodelovanju z Interpolom podpre prizadevanja držav članic pri zagotavljanju kakovosti podatkov in spodbujanju ozaveščanja javnosti.

– ***Implementacija skupnih kazalnikov tveganja***

Operativni načrti za ustrezne skupne operacije, ki jih usklajuje Frontex, so bili spremenjeni in vsebujejo navodila za prepoznavanje tujih terorističnih borcev z navzkrižnim preverjanjem v ustreznih zbirkah podatkov ob uporabi skupnih kazalnikov tveganja. V skladu s tem se mora za sumljive osebe odrediti še drugo, podrobnejše preverjanje, po potrebi pa se zadeve predajo naprej nacionalnim obveščevalnim službam. Takšne primere bi bilo treba sporočiti tudi Frontexu, skupaj z informacijami o tem, kako je osumljenec ustrezal skupnim kazalnikom tveganja ali bil nosilec novih kazalnikov, ki bi se jih morda izplačalo sporočiti naprej.

Kot sta zahtevala Komisija in Svet, Frontex podpira države članice pri implementaciji skupnih kazalnikov tveganja v sklopu vseh dejavnosti, ki se izvajajo na mejnih prehodih. Frontex je ta operativni cilj in z njim povezano poročanje kot ločeno dejavnost vključil v vse kopenske in zračne operacije, ki potekajo na mejnih prehodih.

Operacije na mejnih prehodih na morskih mejah, ki jih usklajuje Frontex, se načrtujejo kasneje v teku leta 2016. Poročanje o odkritjih sumljivih potovanj tujih terorističnih borcev je centralizirano v enoti za analizo tveganja in torej poteka ločeno od rednega operativnega poročanja.

Frontex je prejel skupne kazalnike tveganja in priročnik "Operationalisation of Common Risk Indicators" (Operacionalizacija skupnih kazalnikov tveganja) za izvajanje skupnih kazalnikov tveganja² širi tudi med napotenimi gostujočimi uradniki pred njihovo napotitvijo na skupno operacijo. Priročnik se bo posodabljal z informacijami, ki bodo na voljo Europolu in Frontexu, in z informacijami, zbranimi med skupnimi operacijami, ki jih usklajuje Frontex.

Na uporabo skupnih kazalnikov tveganja bo vplival začetek veljavnosti ciljno usmerjene spremembe Zakonika o schengenskih mejah. V skladu s predlogom bo veljalo pravilo, da se vsi potniki, ki prečkajo zunanje meje (državljeni tretjih držav in državljeni EU) sistematično preverjajo v ustreznih podatkovnih zbirkah, ob upoštevanju odstopanja za kopenske in morske meje ter prehodnega obdobja 6 mesecev od začetka veljavnosti uredbe za zračne meje. Skupni kazalniki tveganja bodo ostali relevantni za mejne prehode, za katere veljajo ta odstopanja/ki uživajo ta prehodna obdobja.

– ***Implementacija varnostnih vidikov žariščnih točk/Frontex***

Komisija je 10. februarja 2015 objavila obsežno sporočilo² o implementaciji žariščnih točk v Italiji in Grčiji ter dala priporočila.

Cilj je, da se vsem prispelim migrantom v žariščnih točkah odvzamejo prstni odtisi in se preverijo. V teku so prizadevanja za rešitev glavnih problemov zaradi nezadostne infrastrukture (npr. hitre spletne povezave, potrebne za vnašanje in preverjanje v vseh podatkovnih zbirkah; infrastruktura in zagotovljene storitve) ter človeških virov (npr. koordinatorji) z vlado gostiteljico v žariščnih točkah. Odvzemanja prstnih odtisov je sorazmerno več, vendar se ti še vedno ne vnašajo sistematično in preverjajo v vseh podatkovnih zbirkah.

Trenutna situacija v zvezi z bojem proti terorizmu v **Italiji** z vidika uresničevanja pristopa z žariščnimi točkami:

---

² COM(2016) 85 final z naslovom „Sporočilo o stanju izvajanja prednostnih ukrepov v okviru evropske agende o migracijah“, 10. 2. 2016.

- Frontex je pripravil posebej Italiji prilagojen podporni sveženj na področju identifikacije, registracije, preverjanja dokumentov, pridobivanja informacij in vračanja (napotitev 25 Frontexovih uradnikov).

- Po poročilih italijanskih organov, Mednarodne organizacije za migracije in Frontexa se bili prstni odtisi odvzeti domala sto odstotkom nedavno izkrcanih migrantov v delujočih žariščnih točkah (do januarja 2016 skupno 87 %)³.
- Prstni odtisi se preverjajo v nacionalnih sistemih za avtomatsko identifikacijo prstnih odtisov in pošiljajo v centralni sistem Eurodac.
- Agencija Frontex podpira preverjanje dokumentov v postopku identifikacije in v primeru dvoma Frontexovi uradniki zadevne sumljive dokumente predajo italijanskim organom, ki jih podrobneje preverijo.
- Dejavnosti pridobivanja informacij se v Italiji izvajajo in so ustrezno integrirane ter namenjene analizi tveganja in nadaljnji obdelavi za posredovanje Europolu.

Italijanski organi z Europolom sodelujejo prek nacionalne enote Europol, saj Frontex kot tretji operativni partner ne pripada skupnosti uporabnikov Europolovega informacijskega sistema. Neposredno sodelovanje z Interpolom v žariščnih točkah še ni bilo vzpostavljeno.

Med izzivi so omejene zmogljivosti žariščnih točk, kar krati čas na voljo za popolno identifikacijo, registracijo in varnostne preglede. Glede na napotitev **dodatnih strokovnjakov iz držav članic, bi se moralo šteti, da je sistematično navzkrižno preverjanje mogoče**. Načrtovanje oblikovanja mobilne žariščnotočkovne enote, ki bo pokrivala druga pristanišča izkrcavanja, je v teku.

Trenutna situacija v zvezi z bojem proti terorizmu v **Grčiji** z vidika uresničevanja pristopa z žariščnimi točkami:

- Trenutno v celoti delujeta samo dve od petih načrtovanih žariščnih točk (na Lezbosu in na Hiosu).
- Še vedno se v sistemu EURODAC neposredno ne preverjajo vsi prstni odtisi.
- Aplikacija za registracijo, ki je nameščena na napravah za prstne odtise, je bila prilagojena tako, da lahko končni uporabniki z enim klikom iščejo tudi po zbirki podatkov SIS II in Interpolovi zbirki podatkov o ukradenih in izgubljenih potnih listinah, in ne le po nacionalnih zbirkah, na podlagi imena.
- **V več žariščnih točkah še zdaj ni varnostnih pregledov.**

Na splošno je sodelovanje grških organov z Europolom urejeno prek Europolove nacionalne enote.

³ Priloga 3 k Sporočilu Komisije COM(2016) 85 final, 10. februar 2016.

– **Obvladovanje migracijske krize v okviru enotne ureditve za politično odzivanje na krize – varnost in žariščne točke**

Od popolnega aktiviranja enotne ureditve EU za politično odzivanje na krize 9. novembra 2015 je predsedstvo EU v tem okviru vodilo več okroglih miz, posvečenih preučitvi glavnih pomanjkljivosti in možnih rešitev za sedanjo migracijsko in begunsko krizo. Pripravljeni so bili predlogi v podporo odločanju v Svetu.

Organizacijo sestankov določajo osrednje teme, vključno z žariščnimi točkami. Vzpostavitev in pravilno delovanje žariščnih točk, vključno z varnostnimi pregledi, predsedstvo obravnava kot prednostno temo. Posebna okrogla miza v okviru enotne ureditve za politično odzivanje na krize je potekala 18. novembra 2015 in 3. marca 2016, na njej pa so med drugim sodelovali Italija, Grčija, Europol in Frontex. Doseženo je bilo splošno soglasje, da je v žariščnih točkah treba že vnaprej zagotoviti ustrezno varnost, odpraviti vrzeli na razpoložljivih delovnih postajah EURODAC, da bi zagotovili ustrezno registracijo in odvzem prstnih odtisov, poskrbeti za razmestitev nacionalnih uradnikov za zvezo, ki bodo v okviru kritičnih točk sodelovali s Frontexom in Europolom, ter zagotoviti sistematično preverjanjem podatkov v več zbirkah (SIS II, EIS, nacionalni policijski sistem, VIS in zbirka podatkov o ukradenih in izgubljenih potnih listinah), po potrebi dopolnjeno z drugimi instrumenti, kot sta Prüm in FADO⁴. Predsedstvo je predlagalo hitro izdelavo rešitve za izmenjavo prstnih odtisov med državami članicami, ter pospešitev finalizacije dogovora med Frontexom in Europolom o izmenjavi podatkov (ki je bil vmes že dosežen).

Trenutno potekajo prizadevanja za rešitev problema **ponarejenih dokumentov**, zlasti tudi s pripravo novega začasnega identifikacijskega dokumenta v Grčiji, ki bo imel boljše zaščitne elemente, in razmeščanjem uradnikov specialistov za dokumente v Italiji in Grčiji. Omeniti velja primer podporne skupine za mejni nadzor, ki jo je napotila Nizozemska in je bila za obdobje šestih mesecev vključena v operacije, ki jih usklajuje Frontex. Sestavljajo jo popolnoma opremljena multidisciplinarna ekipa 45 oseb (pomorska policija, vojaška policija, obalna straža, strokovnjaki za dokumente itd.), ki se je zmožna lotiti vseh vidikov varnosti meja in je začela izvajati osnovne varnostne preglede.

---

⁴ FADO (*False and Authentic Documents Online* – lažne in prave listine na spletu) je sistem z omejenim dostopom, ki strokovnjakom za listine omogoča izmenjavo informacij o potnih listinah ter osebnih dokumentih. Ustanovljen je bil s Skupnim ukrepom Sveta 98/700/PNZ. Del informacij o pravih dokumentih v sistemu FADO je dostopen širši javnosti prek sistema PRADO. PRADO vsebuje tehnične opise, vključno z opisi najpomembnejših zaščitnih elementov potnih listin in osebnih dokumentov. Te informacije so na voljo na spletnem mestu Sveta Evropske unije.

– **Sodelovanje pri varnostnih pregledih migrantov Frontex-Europol-Eurojust**

Operativno sodelovanje med Frontexom in Europolom občutno napreduje. Med agencijami je bil 4. decembra 2015 podpisan nov **operativni sporazum** za okrepitev sodelovanja v boju proti čezmejnimi kriminalnim dejavnostim z izmenjavo informacij, vključno z osebnimi podatki oseb, osumljenih kaznivih dejanj, in skupnim načrtovanjem operativnih dejavnosti. Upravni odbor Frontexa je 17. decembra 2015 sprejel izvedbene ukrepe za obdelavo osebnih podatkov, v katerih so opredeljeni pogoji, pod katerimi Frontex lahko obdeluje osebne podatke, ki jih zberejo države članice med Frontexovimi skupnimi operacijami, hitrimi posredovanji in poskusnimi projekti ali v njihovem kontekstu. V letu 2016 je Frontex začel pilotno obdelovati osebne podatke in jih posredovati naprej Europolu. Trenutno poteka pilotni projekt v okviru skupne operacije Triton, namenjen opredelitvi podrobnejših pogojev za sistem PeDRA, v okviru katerega se bodo obdelovali osebni podatki. Nato bo moral končno zeleno luč dati ENVP, da bo izmenjava osebnih podatkov med Europolom in Frontexom lahko postala sistematična.

Pomembno je, da se zagotovi, da se bodo informacije, ki jih pridobi Frontex, lahko posredovale ne le Europolu, temveč tudi pristojnim nacionalnim organom držav članic. Vendar na podlagi določb člena 11(c) veljavne uredbe to ni mogoče. Agencija Frontex ne more ne prejemati ne uporabljati osebnih podatkov iz tretjih držav v zvezi s kriminalom in terorizmom. Frontex še nima dostopa do **SIS II**. Njegov dostop **bi bil pomemben za analizo tveganja in odkrivanje sumljivih potovanj ter za vnašanje informacij**, s posebnim poudarkom na operativnih dejavnostih v žariščnih točkah in na območju Zahodnega Balkana. Prav tako bi Frontex v prihodnje potreboval dostop do zbirke podatkov o pametnih mejah.

Europolovi uradniki so bili v podporo odzivanju EU na migracijsko krizo po sistemu rotacije nameščeni v prostorih, ki jih je odstopil Frontex v pisarnah regionalnih projektnih skupin EU (EU RTF), ki delujeta v italijanski Catanii in grškem Pireju, tako da Frontex in Europol lahko usklajujeta podporo državam članicam v prvi črti in kar najboljše izkoriščata koristne informacije, zbrane v žariščnih točkah.

Državni tožilci v Italiji in Grčiji so bilo imenovani za **Eurojustove** kontaktne točke v podporo žariščnim točkam in za posredovanje ustreznih informacij in zadev Eurojustovim nacionalnim referatom za pravosodno ukrepanje in usklajevanje na ravni EU.

4. Strelno orožje in eksplozivi

8. aprila 2016 bo začela veljati izvedbena uredba o skupnih minimalnih standardih za onesposobitev strelnega orožja. Svet in Komisijo bi bilo treba pozvati, naj v zvezi s tem ustrezno ukrepata in zagotovita, da bo rok izpolnjen. V Svetu potekajo razprave za dogovor o skupnem pristopu k predlogu za posodobitev Direktive 91/477 o strelnem orožju z dne 18. junija 1991, ki ga je Komisija predložila 18. novembra 2015.

Komisija je 2. decembra 2015 objavila **akcijski načrt EU za boj proti nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem in eksplozivi ter njihovi uporabi**. Akcijski načrt bo v oporo zakonodajnemu svežnju, saj prinaša priročnik za sledenje in spremljanje nezakonitega strelnega orožja, morebitno prepoved gotovinskih plačil pri zasebni prodaji ali nabavi strelnega orožja in streliva ter oceno modalitet sistema za izmenjavo informacij o pretoku strelnega orožja znotraj EU. V akcijskem načrtu je bilo pozvano tudi k doslednemu izvajanju uredbe o predhodnih sestavinah za eksplozive in k njenemu pregledu leta 2016 ter k boljši uporabi obstoječih orodij in inovativnim metodam odkrivanja za odvracanje z eksplozivi povezanih groženj. Komisija podpira pobude v okviru akcijskega načrta prek Sklada za notranjo varnost.

Operativno sodelovanje v okviru Europol v sklopu **cikla politik EU za boj proti hudim oblikam organiziranega kriminala**, zlasti v okviru operativnega akcijskega načrta za strelno orožje, ostaja ključnega pomena. V letu 2015 se je število držav članic, ki sodelujejo pri prednostni nalogi za strelno orožje v sklopu cikla politik EU, povzpelo s 13 na 20. Opazna je množičnejša uporaba **informacijske točke „Strelno orožje“ (FP Firearms)**. Od uvedbe te informacijske točke januarja 2014 do danes je ta prejela več kot 3 500 prispevkov v zvezi s približno 663 preiskovalnimi zadevami, pri katerih je šlo za več kot 42 000 kosov strelnega orožja, več kot 29 560 posameznikov in približno 3 340 (sumljivih) podjetij. Informacijska točka „Strelno orožje“ je v letu 2015 prejela 2 072 prispevkov, kar je 59 % vseh prispelih prispevkov (3 507) in za 51 % več v primerjavi z letom 2014 (s 1 370 v letu 2014 na 2 072 do konca leta 2015, skupaj 3 442 do konca leta 2015 – zdaj 3 507 prispevkov).

Frontex se je še bolj vključil v šest operativnih ukrepov, s posebnim poudarkom na Zahodnem Balkanu, in ima pomembno vlogo pri boju proti nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem na zunanjih mejah EU. Storitve Eurosur Fusion so bile dane na voljo tudi vodjem ukrepov v okviru Evropske večdisciplinarne platforme proti grožnjam kriminala, da se olajša boj proti čezmejni nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem. Poskusna faza za nove kazalnike kriminalitete, povezane s strelnim orožjem, je stekla z zahodnobalkanskimi državami v okviru zahodnobalkanske mreže za analizo tveganja (*WB-RAN – Western Balkans Risk Analysis Network*, ki jo vodi Frontex. Njegov cilj je zbiranje podatkov o odkritjih nezakonitega strelnega orožja na mejah. Po pilotni fazi bo v drugi polovici leta 2016 opravljena ocena, ali bi morda veljalo nov model izmenjave podatkov prečistiti, kar bo prispevalo k boljšemu oblikovanju operativnega odzivanja. Frontex je sodeloval na dnevih skupnega ukrepanja, ki so bili leta 2015 organizirani v okviru operacije Blue Amber, namenjeni pa so bili boju proti nedovoljeni trgovini s strelnim orožjem. Te dneve bo podprl tudi v letu 2016, in sicer z večnamenskimi skupnimi operacijami, zlasti na območju Zahodnega Balkana.

Odbor COSI je soglašal, da se ustvari pregled vseh ukrepov v zvezi z nezakonitim strelnim orožjem.

5. Varnostne službe

Pod vodstvom nizozemskega predsedstva in da se nadalje okrepi sodelovanje varnostnih služb zunaj konteksta EU, si skupina za boj proti terorizmu prizadeva za okrepitev večstranskih izmenjav v realnem času in skuša do sredine leta 2016 vzpostaviti novo platformo, ki bo pri tem v pomoč. Predsednik skupine za boj proti terorizmu je na neuradnem srečanju Sveta PNZ 25. januarja 2016 poročal o načrtovanih ukrepih.

Poleg precejšnjega obsega sodelovanja, ki že poteka med državami članicami, je 1. februarja 2016 v Parizu potekalo srečanje evropskih vladnih organov⁵, in sicer na pobudo francoskega koordinatorja nacionalnih obveščevalnih služb pod okriljem ministra za notranje zadeve Bernarda Cazeneuvea, v sodelovanju z Evropskim koordinatorjem za boj proti terorizmu.

---

⁵ Avstrija, Belgija, Danska, Zvezna republika Nemčija, Francija, Irska, Italija, Nizozemska, Norveška, Poljska, Španija, Švedska, Združeno kraljestvo.

6. Preprečevanje financiranja terorizma

Komisija je 2. februarja 2016 izdala **akcijski načrt** za okrepitev boja proti financiranju terorizma s skupno 20 ukrepi, ki jih je treba sprejeti, med katerimi so tako predlogi za zakonodajne akte in nezakonodajne dejavnosti. **Svet ECOFIN** je v **sklepih, sprejetih** 12. februarja 2016, pozdravil akcijski načrt, zlasti spremembe direktive o preprečevanju pranja denarja in hitrejše izvajanje ukrepov Združenih narodov v zvezi z zamrznitvijo. Države članice so bile odločno pozvane, naj pospešijo prenos direktive o preprečevanju pranja denarja. Svet je pozval k vzpostavitvi platforme EU za osebe in subjekte, za katere so posamezne države članice v skladu s svojo nacionalno zakonodajo uvedle s terorizmom povezane zamrznitve premoženja.

Četrta **direktiva o preprečevanju pranja denarja**, sprejeta 20. maja 2015, mora biti na nacionalni ravni pravno implementirana do konca leta 2016. Komisija bo zakonodajni predlog za spremembo Četrte direktive o preprečevanju pranja denarja predložila v zvezi z: usklajenimi okrepljenimi ukrepi za primerno skrbnost in/ali morebitnimi protiukrepi glede tretjih držav z visokim tveganjem, menjalnimi platformami za virtualne valute, predplačniškimi instrumenti, dostopom finančnih obveščevalnih enot in drugih pristojnih organov do centraliziranih bančnih in plačilnih evidenc ali elektronskih sistemov za pridobivanje podatkov ter izboljšanjem dostopa do informacij in njihove izmenjave za finančne obveščevalne enote. Komisija je napovedala tudi, da bo kmalu predložila akcijski načrt EU za reševanje problema nezakonitih finančnih tokov, povezanih z nezakonito trgovino s prostoživečimi vrstami.

Varnostni svet Združenih narodov je 17. decembra 2015 sprejel **Resolucijo 2253**, namenjeno okrepitvi ukrepanja proti financiranju terorizma, zlasti kar zadeva Daiš. V njej je pozval k okrepljenim stikom z zasebnim sektorjem. Države članice in Europol bi morali v prizadevanjih za učinkovit boj proti financiranju terorizma na operativni ravni še bolj okrepiti stike z zasebnim sektorjem.

– **Program EU-ZDA za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti**

Od začetka veljavnosti v letu 2010 do zdaj je bilo v okviru programa za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti zagotovljenih več kot 16 700 obveščevalnih obvestil. Od januarja 2015 do konca januarja 2016 so organi ZDA predložili 50 prispevkov, države članice in Europol pa so odposlali 160 zaprosil, kar je nanoslo skupno več kot 9 400 obveščevalnih obvestil, zanimivih za 28 DČ. Med temi je šlo v okviru programa za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti tudi za več kot 100 izmenjav v zvezi s potovanji borcev (Sirija/Irak/IS), kar je nanoslo čez 2 900 obvestil prav v zvezi s tem pojavom (zanimivih za 27 DČ). Program za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti je bil v pomoč tudi pri preiskavi terorističnih napadov novembra 2015 in je nanosel več kot 800 obvestil. Splošno gledano se je program za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti pri protiterorističnih preiskavah izkazal za dragoceno orodje: po njegovi zaslugi je slika o terorističnih mrežah jasnejša, saj v preiskovalni verigi pogosto zapolni kak manjkajoč člen.

Na podlagi člena 4 Sporazuma o programu EU-ZDA za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti so podatki o finančnih transakcijah v zvezi z enotnim območjem plačil v eurih izključeni iz programa za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti (finančne transakcije v eurih vseh držav članic EU ter Islandije, Norveške, Lihtenštajna, Švice, Monaka in San Marina). Pri oceni učinka iz leta 2013 se je izkazalo, da sistem sledenja v okviru SEPA ni sorazmeren in je le omejene dodane vrednosti.

S februarjem 2014 so morale vse evrske države nadomestiti vse kreditne prenose in direktne bremenitve s transakcijami v okviru SEPA znotraj evrskega območja. Prehodne izjeme v državah članicah EU so prenehale veljati februarja 2016. Do konca oktobra 2016 naj bi vse države SEPA, ki niso članice EU, začele ravnati v skladu z okvirom SEPA. Ob tem program za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti ne ponuja orodja za sledenje (financiranju) terorističnih dejavnosti v državah SEPA in med njimi za transakcije v okviru SEPA, ki so izključene iz področja uporabe člena 4 Sporazuma EU-ZDA o programu za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti.

To pomeni predvsem, da identifikacijo kontekstualnih podatkov o tujih terorističnih borcih in njihovih sodelavcih v državah SEPA omejuje informacijska vrzel, kar zmanjšuje možnosti za odkrivanje in razbijanje terorističnih (podpornih) mrež, vključno s pripadajočimi finančnimi dejavnostmi. Vključitev finančne obveščevalne enote v Europol v letu 2016 še ne bo zapolnila informacijske vrzeli, saj pristopa programa za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti ni med delovnimi metodami mreže finančnih obveščevalnih enot. Akcijski načrt Evropske komisije za okrepitev boja proti financiranju terorizma, ki je bila objavljen 2. februarja 2016, omenja, da bo Komisija do zadnjega četrtertja 2016 preučila potrebo po sistemu, ki bi dopolnjeval sporazum EU-ZDA o programu za sledenje financiranja terorističnih dejavnosti.

– ***FIU.net***

FIU.net je postal del Europola (ECTC) 1. januarja 2016. Platformo trenutno gosti Europol, vendar ni medsebojne povezave med FIU.net in Europolovimi podatkovnimi zbirkami. FIU.net nacionalnim FIU omogoča sporočanje in navzkrižno preverjanje podatkov med posameznimi FIU v realnem času. V letu 2016 je osrednja pozornost namenjena dokončni vključitvi FIU.net v Europol z vidika upravljanja in tehnologije. V tem okviru je pomembno ohraniti značilnosti in tehnologijo podatkovne zbirke Match3.

7. Direktiva o varnosti omrežij in informacij

Luksemburško predsedstvo je 7. decembra 2015 z Evropskim parlamentom doseglo neformalni dogovor o skupnih pravilih za okrepitev varnosti omrežij in informacij po vsej EU. V novi direktivi bodo določene obveznosti glede kibernetске varnosti za izvajalce osnovnih storitev in ponudnike digitalnih storitev. Ti izvajalci bodo morali sprejeti ukrepe za upravljanje kibernetских tveganj in poročanje o večjih varnostnih incidentih, a bo za vsako od obeh kategorij veljala drugačna ureditev. Nizozemsko predsedstvo v prihodnjih mesecih načrtuje organizacijo srečanj v zvezi z ustanovitvijo mreže skupin CSIRT (mreža za operativno sodelovanje).

8. Elektronski dokazi

Kanali spletnega komuniciranja in različni družbeni mediji, tudi tehnologije, ki temeljijo na šifriranju, se pogosto uporabljajo v teroristične namene. Luksemburško predsedstvo je v Svetu sprožilo široko politično razpravo o vprašanjih, povezanih s pridobivanjem in uporabo elektronskih dokazov v kazenskih postopkih, kot so učinkovitost obstoječega okvira medsebojne pravne pomoči, učinek razveljavitve Direktive 2006/24/ES (direktiva o hrambi podatkov) s strani Evropskega sodišča, računalništvo v oblaku in pristojnost, sodelovanje s ponudniki storitev in zlasti organi ZDA ter potreba po zagotovitvi spoštovanja temeljnih pravic na tem področju. V skupnem dokumentu Eurojusta in Europol (dok. 14812/15), ki temelji na operativnih in praktičnih izkušnjah, so predstavljeni *skupni izzivi v boju proti kibernetiski kriminaliteti* ter mogoči pristopi k obvladovanju takšnih izzivov s stališča kazenskega in sodnega pregona.

Razprava o teh vprašanjih se nadaljuje pod nizozemskim predsedstvom, osrednji poudarek v njej pa je namenjen zlasti iskanju odgovorov na vprašanja, kako zagotoviti učinkovitost postopkov medsebojne pravne pomoči, kako opredeliti skupen pristop, ki zadeva denimo veljavna pravila o pristojnosti, kadar lokacija podatkov ali izvor kibernetikega napada ni znan, in kako vzpostaviti skupen okvir za sodelovanje z zasebnim sektorjem, zlasti s tujimi ponudniki internetnih storitev. Po razpravi na neformalnem zasedanju ministrov za pravosodje in notranje zadeve 25. in 26. januarja 2016 v Amsterdamu bodo na konferenci predsedstva o pristojnosti v kibernetičnem prostoru 7. in 8. marca 2016 skušali pridobiti dodatno strokovno znanje o teh vprašanjih. Rezultati te konference bodo na dnevnem redu zasedanja Sveta PNZ junija 2016.

II. PREPREČEVANJE RADIKALIZACIJE IN ZAŠČITA VREDNOT

7. Preprečevanje – splošno

Nizozemsko predsedstvo je organiziralo konferenco „Misli globalno, deluj lokalno: celosten pristop k preprečevanju radikalizacije in nasilnega ekstremizma“, ki je potekala 1. in 2. februarja 2016 v Amsterdamu ter na kateri so razpravljali o pomenu lokalnih akterjev v prizadevanjih za boj proti terorizmu na ravni celotne EU in individualnih pristopov k preprečevanju radikalizacije, vključno s poudarkom na vidikih spola in pozornostjo do povratnikov. Krepitev lokalnih zmogljivosti za obvladovanje radikalizacije s pomočjo večagencijskih struktur bo poleg tega obravnavala nova delovna skupina LOCAL v okviru mreže za ozaveščanje o radikalizaciji (RAN). Ta delovna skupina predstavlja osnovo za interakcijo z drugimi ustreznimi pobudami.

– *Center odličnosti v okviru mreže za ozaveščanje o radikalizaciji (RAN)*

Komisija je v obdobju 2014–2017 za center odličnosti v okviru mreže za ozaveščanje o radikalizaciji (v nadaljnjem besedilu: center odličnosti RAN), ki je bil ustanovljen 1. oktobra 2015, namenila 25 milijonov EUR. Novi center je že začel delovati; med drugim je opravil študijski obisk zaporov v Parizu in Vughtu (NL) ter začel preučevati nemški pristop k boju proti desničarskemu nasilnemu ekstremizmu. Na srečanjih so razpravljali o tem, kako prepoznati in obravnavati teroriste, ki delujejo na lastno pest, ali kako strokovnjake za duševno zdravje vključiti v strategije odvrčanja. Sestale so se tudi delovne skupine za „izobraževanje“, za „zapor in pogojni odpust“, za „policijo in organe kazenskega pregona“, za „mlade, družino in skupnosti“, za „komuniciranje in propagando“, za „lokalne oblasti“, za „spomin na žrtve terorizma“ ter za „zdravstveno in socialno varstvo“. Nadaljnja srečanja in seje delovnih skupin so načrtovani za prihodnje tedne.

Center odličnosti RAN spodbuja akademike in strokovnjake k sodelovanju pri njegovih dejavnostih. Da bi povečali število članov nedavno ustanovljene delovne skupine za lokalne oblasti „RAN Local“ ter delovne skupine za zdravstveno in socialno varstvo „RAN Health and Social Care“, so k predložitvi prijav vabljeni strokovnjaki zlasti iz vzhodne in južne Evrope. Nacionalni organi lahko zaprosijo za prilagojeno podporo mreže RAN (usposabljanja, delavnice in svetovanje) v svoji državi članici, ki jo financira izključno Komisija; organizirani sta bili že delavnica centra odličnosti RAN o telefonskih službah za pomoč na Dunaju in delavnica RAN za usposabljanje vodij usposabljanja v Atenah. Komisija preučuje možnost vključitve RAN v dejavnosti s ključnimi tretjimi državami s poudarkom na državah Bližnjega vzhoda in Severne Afrike (MENA),

Zahodnem Balkanu in Turčiji.

Splet

– *Enota EU za prijavljanje sumljivih spletnih vsebin (IRU EU)*

EU je ostala osredotočena na boj proti radikalizaciji na spletu. IRU EU v okviru Europolu, ki je zdaj del ECTC, je identificirala 3 351 primerov potencialno nasilnih/ekstremističnih vsebin, kar je sprožilo 2 037 prijav in 1 793 odstranitvev. Stopnja uspešnosti prijav je 88-odstotna. Proaktivno sodelovanje s ponudniki internetnih storitev se nadaljuje. Od svoje ustanovitve 1. julija 2015 je prejela 144 prispevkov iz 26 držav članic. **Če želi biti IRU EU uspešna, morajo države članice z njo tesno sodelovati, da bi lahko povečala število prijav.** Štiri države članice še niso imenovalle nacionalne kontaktne točke za IRU in bi morale to storiti čim prej. Učinkovitost zmogljivosti IRU EU je močno odvisna od virov. Cilj IRU EU je doseči kadrovska zmogljivost, ki je dogovorjena in predvidena v njenem načrtu. Leta 2016 bo IRU oblikovala centraliziran koncept za spremljanje družbenih medijev, razvila svoje zmogljivosti za „dešifriranje“ funkcij džihadističnih mrež v družbenih medijih, nadalje razvila odnose z zasebnim sektorjem, vključno z „dnevi skupnega ukrepanja“, dejavno prispevala k spletnemu forumu EU ter oblikovala posebne Europolove platforme za strokovnjake (EPE), da bi tako strukturirala in olajšala stike z akademskimi krogi in raziskovalnimi centri.

– *Spletni forum EU*

Komisija je 3. decembra 2015 gostila prvo srečanje spletnega foruma EU na ministrski ravni med ministri za PNZ in visokimi predstavniki največjih svetovnih družbenih medijev. Udeleženci so se strinjali, da Daiš in druge ekstremistične skupine izkoriščajo splet za širjenje propagande, novačenje in spodbujanje k nasilju. Strinjali so se tudi, da morajo biti vzpostavljeni učinkoviti mehanizmi med vlado in industrijo za takojšnje odstranjevanje terorističnih vsebin in spodbujanje učinkovite protipropagande. Ministri so poleg tega 3. decembra potrdili, da bi bilo treba sprejeti ukrepe, s katerimi bi na ravni EU z industrijo vzpostavili dialog o sovražnem govoru na spletu. Ta dialog na ravni EU bi po potrebi potekal pod okriljem spletnega foruma EU v popolni sinergiji z delom na področju boja proti terorizmu.

Forum se je znova sestal 22. januarja 2016 v Bruslju, kjer je razpravljalo o časovnem načrtu za konkretne ukrepe v letu 2016. Časovni načrt in njegove prednostne naloge se oblikujejo na podlagi prispevkov vseh deležnikov, zajemajo pa cilje, o katerih se je razpravljalo na otvoritvenem dogodku, vključno z ukrepi, ki obravnavajo sovražni govor na spletu in iščejo odgovor na vprašanje, kako učinkovito izboljšati odstranjevanje škodljivih vsebin.

– ***Svetovalna skupina za strateško obveščanje v zvezi s Sirijo (SSCAT)***

Mreža SSCAT je svoje prvo usposabljanje za strokovnjake iz 20 držav članic ter predstavnike Komisije in ESZD organizirala decembra 2015. Med usposabljanjem so Facebook, Twitter in YouTube mreži dajali praktične nasvete in s tem udeležencem nudili vpogled v potencial zadevnih platform za čim boljše izkoriščanje možnosti, ki jih ponujajo spletne kampanje. Al Jazeera je poleg tega predstavila svoj spletni dokumentarec z naslovom „Life on Hold“. Namen je bil, da se v mrežo SSCAT pritegne strokovno znanje zasebnega sektorja, zlasti v zvezi z najnovejšo tehnologijo, digitalnimi tehnikami pripovedovanja zgodb in uredniškim procesom.

Sodelovanje SSCAT z Enoto za raziskave, informacije in komunikacije (RICU) v okviru Ministrstva za notranje zadeve Združenega kraljestva se bo v okviru sedanjega projekta nadaljevalo do junija 2016. Za to obdobje je bila svetovalna skupina izpopolnjena, tako da vključuje tudi višjega kreativnega direktorja, ki se lahko bolje odziva na specifična kreativna zaprosila strank iz držav članic. Doslej se je na svetovalno službo SSCAT obrnilo 13 držav članic. Naslednje srečanje mreže SSCAT bo 16. marca 2016 v Bruslju, konferenca pa bo organizirana junija 2016. S Komisijo se trenutno dokončno oblikujejo načrti za nadaljevanje projekta po sredini leta 2016.

8. Odziv kazenskega pravosodja na radikalizacijo

Po konferenci na visoki ravni o odzivu kazenskega pravosodja na radikalizacijo 19. oktobra 2015 je Svet sprejel sklepe Sveta z dne 20. novembra 2015 o okrepitvi odzivanja kazenskega pravosodja na radikalizacijo, ki vodi v terorizmu in nasilni ekstremizmu. Komisija je za izvedbo sklepov sprejela naslednje prve ukrepe.

Na zahtevo Komisije je Evropska mreža institucij za izobraževanje v pravosodju (EJTN) prilagodila svoj proračun za leti 2015 in 2016 ter od oktobra 2015 do marca 2016 organizirala štiri enainpoldnevna usposabljanja v zvezi s pravosodnimi vidiki boja proti terorizmu in preprečevanja radikalizacije. Program se izvaja v sodelovanju s francoskimi, španskimi, nemškimi in belgijskimi pravosodnimi akademijami ter je na voljo sodnikom in tožilcem iz vseh 28 držav članic EU; v njem naj bi tako sodelovalo 240 sodnikov, tožilcev in izvajalcev izobraževanj v pravosodju. 54 specializiranih in nespecializiranih sodnikov in tožilcev sodeluje v izmenjavah, ki v povprečju trajajo tri dni in potekajo v sedmih državah članicah EU (IT, FR, UK, BE, SE, ES in DE). Ob zaključku dejavnosti izobraževanja v pravosodju, ki jih je zahtevala Komisija, bo 20. maja 2016 v Bruslju potekala sklepna konferenca; na njej bo sodelovala tudi komisarka Věra Jourova, posebna pozornost pa bo namenjena usposabljanju zaporniškega osebja o deradikalizaciji.

Predvideno je bilo tudi financiranje projektov v okviru programa za pravosodje v letih 2015 in 2016: 1,5 milijona EUR je bilo določenih za razpis za zbiranje predlogov na področju izobraževanja v pravosodju iz leta 2015 (JUST/2015/JTRA/AG/EJTR) v okviru prednostnih nalog „pravosodni vidiki boja proti terorizmu in organiziranemu kriminalu“ ter „preprečevanje radikalizacije v zaporih“. Ocenjevanje še vedno poteka.

1 milijon EUR je bilo določenih za razpis za zbiranje predlogov na področju pravosodnega sodelovanja iz leta 2015 (JUST/2015/JCOO/AG) v okviru prednostne naloge „za boj proti terorizmu s preprečevanjem radikalizacije“. Razpis je bil objavljen novembra 2015 in končan januarja 2016. Prednostne naloge so bile med drugim naslednje: (1) preprečevanje radikalizacije v zaporih, vključno s programi rehabilitacije, (2) spodbujanje alternativ odvzemu prostosti in preučitev vloge pogojnega odpusta na ravni EU v boju proti radikalizaciji, vključno s programi rehabilitacije, (3) razvoj metodologij za oceno tveganja ter (4) vloga pravosodnih sistemov za obravnavo mladoletnikov v okviru boja proti terorizmu. Komisija je prejela le malo vlog, ki se trenutno vrednotijo.

Letni delovni program programa za pravosodje za leto 2016 (ki še ni bil sprejet) vsebuje razpis za zbiranje predlogov za nepovratna sredstva za projekte s ciljem preprečevanja radikalizacije, ki vodi v terorizmu in nasilni ekstremizmu, v znesku 4 milijone EUR. Razpis bo objavljen sredi leta 2016, prednostna naloga pa bo podpora izvajanju sklepov Sveta o odzivu kazenskega pravosodja z dne 20. novembra 2015.

Komisija sodeluje z Eurojustom pri njegovem internem poročilu „Terrorism Conviction Monitor“ (TCM), kar zadeva veljavni zakonodajni okvir in ustrezno sodno prakso v državah članicah na področju terorizma in nasilne radikalizacije, vključno z uporabo alternativ sodnemu pregonu in odvzemu prostosti. Sodeluje tudi z Evropsko konfederacijo za pogojne kazni (CEP) ter Evropsko organizacijo zaporov in prevzgojnih zavodov (Europris), ki sta obe financirani z nepovratnimi sredstvi za poslovanje v okviru programa za pravosodje, zaradi njune vključitve v posebno usposabljanje za zaporniško osebje in osebje, odgovorno za pogojno kaznovane osebe. Europris je 24. in 25. novembra 2015 organizirala srečanje skupine strokovnjakov za radikalizacijo. Platforma za kazensko pravosodje (Europris, CEP in Evropski forum za restorativno pravičnost) bo 26. aprila 2016 v Barceloni organizirala konferenco o radikalizaciji in nasilnem ekstremizmu. Komisija sodeluje tudi s Svetom Evrope: Delovna skupina za penološko sodelovanje (PC-CP) pripravlja priročnik o radikalizaciji za zaporniško osebje. GD JUST bo v letu 2016 Svetu Evrope zagotovil neposredna nepovratna sredstva za razvoj statistike SPACE in za vzpostavitev mreže organov za spremljanje razmer v zaporih (mreža NPM EU) v državah članicah. Tako bo mogoče zbirati podatke o razširjenosti pojava radikalizacije v državah članicah.

Skupina RAN za zapor in pogojni odpust bo prav tako sodelovala pri izvajanju sklepov z dne 20. novembra 2015.

4. **Preprečevanje radikalizacije z izobraževanjem, spodbujanje strpnosti ter boj proti diskriminaciji, rasizmu in ksenofobiji**

– *Izobraževanje*

Komisija načrtuje konkretne **pobude na področju izobraževanja, mladine, kulture in športa za preprečevanje radikalizacije**. V okviru programa Erasmus+ so predvideni vodilni projekti in namenski razpisi (v znesku 400 milijonov EUR do leta 2020). Za uresničevanje ciljev iz pariške deklaracije ministrov za izobraževanje z dne 17. marca 2015 so že od leta 2016 dalje prednostno namenjena sredstva iz programa Erasmus+.

– *Boj proti rasizmu in ksenofobiji*

Komisija je od decembra 2015 v svoji vlogi varuhinje Pogodb v več državah članicah začela preiskave prenosa in izvajanja Okvirnega sklepa 2008/913/PNZ o boju proti nekaterim oblikam in izrazom rasizma in ksenofobije s kazenskopravnimi sredstvi, da bi po potrebi sprožila postopek za ugotavljanje kršitev.

Hkrati se zaostrejuje ukrepi, da bi državam članicam pomagali pri **razvoju proaktivnih praks preiskav in pregona**, vključno z vzpostavitvijo – leta 2016 – nove delovne skupine EU na visoki ravni za boj proti rasizmu, ksenofobiji in drugim oblikam nestrpnosti kot platforme za lažjo izmenjavo najboljših praks, oblikovanje smernic za države članice in okrepitev sodelovanja z ustreznimi akterji, tudi civilno družbo. Preprečevanje vseh oblik nestrpnosti in boj proti njim sta še naprej prednostni področji financiranja v okviru programa za pravice, enakost in državljanstvo, tudi v letu 2016 pa se bodo finančna sredstva prednostno namenjala za podporo posebnemu usposabljanju javnih uslužbencev ter spodbujanju spremljanja, poročanja in beleženja incidentov sovraštva in sovražnega govora.

Poleg tega je Komisija kot neposredno nadaljevanje **prvega letnega kolokvija o temeljnih pravicah**, ki je potekal 1. in 2. oktobra 2015, imenovala Katharino von Schnurbein za koordinatorico za zatiranje antisemitizma ter Davida Friggierija za koordinatorja za zatiranje sovraštva do muslimanov. Ključni nalogi obeh koordinatorjev bosta opozarjanje na vprašanja zadevnih skupnosti na politični ravni Komisije ter pomoč pri usklajevanju prizadevanj služb v okviru krovne politike Komisije na področju rasizma, ksenofobije in drugih oblik nestrpnosti. Koordinatorja bosta sodelovala z državami članicami, Evropskim parlamentom, drugimi institucijami in ustreznimi organizacijami civilne družbe.

– ***Obravnavanje širjenja sovražnega govora na spletu, ki spodbuja k nasilju in sovraštvu***

Dialog EU z informacijskimi podjetji, državami članicami in akterji civilne družbe o sovražnem govoru na spletu se je začel kot nadaljnji ukrep po prvem letnem kolokviju o temeljnih pravicah 1. in 2. oktobra 2015. Namen tega dialoga EU je preučiti možnosti za krepitev razvoja protipropagande, premagati sedanje izzive pri izboljšanju vzpostavljenih sistemov za prijave in zagotoviti takojšnje odstranjevanje nezakonitega sovražnega govora, ki spodbuja k nasilju, razpravljati o vlogi „zanesljivih prijaviteljev“ in civilne družbe pri odkrivanju in prijavljanju sovražnega govora na spletu ter povečati preglednost pri uporabi postopkov za prijavo in odstranitev.

Prizadevanja na področju sovražnega govora na spletu so povezana s strategijo za enotni digitalni trg, ki se je začela izvajati maja 2015. V tej zvezi se je, kar zadeva regulativni odziv, javno posvetovanje o platformah in nezakonitih vsebinah končalo 30. decembra 2015; v njegovem okviru so med drugim preučili obseg oprostitev od obveznosti v direktivi o elektronskem poslovanju, postopke za prijavo in ukrepanje ter dolžnost skrbnega ravnanja. Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah, ki vsebuje določbe o prepovedi oddaj, ki vključujejo sovražni govor, se prav tako revidira, zlasti da se preveri učinkovitost direktive v zlitem medijskem prostoru.

– ***Komunikacijsko orodje za širjenje spoštovanja, strpnosti in nediskriminacije v EU***

Agencija EU za temeljne pravice (FRA) in Zvezno ministrstvo za notranje zadeve Republike Avstrije sta decembra 2015 na Dunaju skupaj organizirala delavnico o razvoju zbirke najboljših praks s področja širjenja spoštovanja, strpnosti in nediskriminacije v EU. Med udeleženci so bili predstavniki institucij EU ter nacionalnih in lokalnih oblasti, pa tudi komunikacijski strokovnjaki, specializirani za boj proti rasizmu, deradikalizacijo ter spodbujanje strpnosti, spoštovanja in nediskriminacije. Glavne ugotovitve so bile naslednje: komunikacije ne smemo razumeti kot orodje, ki vodi v le eno smer, od zgoraj navzdol, temveč kot dialog; partnerje za ta dialog bi bilo treba vključiti v oblikovanje takšnih komunikacijskih strategij; poudarjena je bila vloga akterjev na lokalni ravni; nujno je obveščanje o pravicah in širjenje vrednot, kot so zapisane v Listini o temeljnih pravicah; treba je narediti premik od odzivanja k preprečevanju in pri tem preiti s protipropagande v pozitivno propagando. Rezultati bodo predstavljeni na sejah ustreznih delovnih skupin Sveta ter ustreznim akterjem na ravni EU in nacionalni ravni. Rezultati bodo upoštevani tudi na forumu FRA o temeljnih pravicah junija 2016.

III. SODELOVANJE Z NAŠIMI MEDNARODNIMI PARTNERJI

Svet za zunanje zadeve (FAC) je 14. decembra razpravljal o zunanjih prednostnih nalogah EU v boju proti terorizmu in se strinjal s tem, da je – kot je bilo poudarjeno v pismu visoke predstavnice, ki je bilo razposlano pred sejo – potrebno nujno izvajanje sklepov Sveta za zunanje zadeve o boju proti terorizmu z dne 9. februarja 2015. Visoka predstavnica se je v pismu osredotočila na več prednostnih območij, kjer je nevarnost terorističnih skupin za interese EU najbolj očitna (Bližnji vzhod in Severna Afrika, Turčija ter Zahodni Balkan), in opozorila na več tematskih prednostnih nalog, tudi na boj proti nasilnemu ekstremizmu, financiranje terorizma in varovanje v letalstvu.

– *Države MENA in Turčija*

Svežnji ukrepi za boj proti terorizmu so v različnih fazah razvoja ter zajemajo več prednostnih držav z območja **MENA in Turčijo**.

V pripravi je pismo VP/PP Federice Mogherini tunizijskemu predsedniku vlade, v katerem je opisan celovit sveženj ukrepov za boj proti terorizmu, dogovorjen na seji PVO 26. novembra 2015, ki bo ponujen **Tuniziji**. Hkrati napreduje tudi priprava izvajanja ukrepov iz svežnja. Tunizija je imenovala koordinatorja za program reforme varnostnega sektorja v vrednosti 23 milijonov EUR, tako da se izvajanje lahko začne. Komisija je finančno odločitev o napotitvi več strokovnjakov v Tunizijo v pomoč tamkajšnjim oblastem pri razvoju in izvajanju celostnega pristopa k boju proti terorizmu sprejela decembra 2015. Januarja 2016 se je začel projekt v podporo pravosodnemu organu za boj proti terorizmu (dolgoročni vidik instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru, 300 000 EUR). Decembra 2015 je Komisija sprejela odločitev o projektu za povečanje vključenosti skupnosti v varnost in upravljanje meja ter za spodbujanje realnih alternativ za preživetje v marginaliziranih obmejnih skupnostih, ki ga izvajata Danski svet za begunce / Danska skupina za odstranjevanje min in organizacija International Alert v partnerstvu z več lokalnimi nevladnimi organizacijami. V okviru projekta PREV-UE za preprečevanje radikalizacije se izvajajo dejavnosti usposabljanja.

Na prošnjo tunizijskih oblasti je januarja 2016 potekal obisk TAIEX, s katerim naj bi preučili pomoč EU za okrepitev zmogljivosti varnostnega organa za boj proti terorizmu za preprečevanje radikalizacije. Obisk mreže za ozaveščanje o radikalizaciji je v pripravi. Tudi tunizijska delegacija je bila povabljen, da pride marca na študijski obisk v prostore Eurojusta in preuči načine za okrepitev sodelovanja. Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah se spodbuja s promocijo instrumentov Sveta Evrope.

Evropski koordinator za boj proti terorizmu in namestnik generalnega sekretarja ESZD sta v dneh od 15. do 17. decembra obiskala **Jordanijo**. Na srečanjih z jordanskimi oblastmi se je pokazalo veliko zanimanje za tesnejše sodelovanje na področju preprečevanja financiranja terorizma, varnosti na mejah in v letalstvu ter boja proti nasilnemu ekstremizmu. Jordanska vlada je, da bi jasno razumela skupne prednostne naloge, privolila v gostovanje protiteroristične delavnice, ki se je bodo udeležili strokovnjaki iz držav članic in bo 15. marca.

Na njej bi se morali dogovoriti o skupnem načrtu, v katerem bi na eni strani izpostavili razsežnost obstoječega sodelovanja, vključno z 10-milijonskim projektom za izgradnjo zmogljivosti tako jordanske vlade kot civilne družbe za obvladovanje izziva nasilnega ekstremizma, na drugi strani pa opozorili na nova področja za sodelovanje v boju proti terorizmu, vključno s projekti za krepitev zmogljivosti, spodbujanjem pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah z instrumenti Sveta Evrope ter dejavnostmi, v katere so vključene agencije EU, tudi Europol in CEPOL. Delegacija mreže EU za ozaveščanje o radikalizaciji je v začetku decembra obiskala Jordanijo, da bi razpravljala o radikalizaciji v zaporih.

26. in 27. januarja 2016 je v **Libanonu** potekal dialog o boju proti terorizmu. Na strani EU so sodelovali Evropski koordinator za boj proti terorizmu, namestnik generalnega sekretarja ESZD in direktor za varnost iz GD za notranje zadeve ter Europol, CEPOL in FRONTEX. EU zdaj končuje načrt za sodelovanje v boju proti terorizmu z libanonskimi oblastmi. Tako se bo spodbujalo tesnejše sodelovanje na naslednjih področjih: boj proti nasilnemu ekstremizmu, sodstvo in kazenski pregon, pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah, varovanje v letalstvu ter preprečevanje financiranja terorizma. Obe strani sta se strinjali, da bi lahko imele agencije EU, zlasti Europol in CEPOL, pomembno vlogo pri vzpostavljanju močnejših povezav na področju kazenskega pregona. EU bo na podlagi časovnega načrta – po vzoru svežnja za Tunizijo – razvila obsežen sveženj pomoči za Libanon na področju boja proti terorizmu.

Evropski koordinator za boj proti terorizmu in namestnik generalnega sekretarja ESZD sta 16. in 17. februarja obiskala **Alžirijo**. Srečanja na visoki ravni z ministri za vprašanja Magreba in Sahela, za notranje zadeve in za verska vprašanja ter visokimi uradniki z ministrstva za pravosodje so omogočila dogovor o tem, da se še pred poletjem 2016 priredi protiteroristična delavnica, na kateri bodo določena konkretna področja za prihodnje sodelovanje v boju proti terorizmu. Med možna področja prihodnjega sodelovanja med drugim spadajo pristop k boju proti terorizmu na področju kazenskega pravosodja, pomoč specializiranim pravosodnim organom za boj proti terorizmu, preprečevanje radikalizacije in deradikalizacija, krizno upravljanje po terorističnem napadu, pristop Alžirije h konvencijam Sveta Evrope, priprava pravnih besedil, tesnejše sodelovanje z agencijami EU ter sodelovanje za krepitev zmogljivosti v državah v regiji. Alžirija je predlagala strateški dialog o varnosti in boju proti terorizmu. EU bo lahko izkoristila strokovno znanje Alžirije, zlasti o deradikalizaciji. Strokovnjak za varnost in boj proti terorizmu je bil decembra 2015 razporejen v delegacijo EU v Alžiru. PVO/COSI bosta 3. marca seznanjena z obiskom in bosta zagotovila dodatne smernice za nadaljnje delo.

Potem ko je junija 2015 potekala protiteroristična delavnica s **Turčijo**, se za pomlad 2016 načrtuje nadgrajen in ciljno naravnan dialog o boju proti terorizmu zaradi dokončanja sporazuma, ki predvideva sodelovanje med EU in Turčijo v boju proti terorizmu na več ključnih področjih. Upravni odbor Europol je po obisku Europolove ekipe v Ankari v začetku februarja 2016 potrdil predlog za čimprejšnjo razporeditev uradnika za zvezo iz Turčije v Europol. EU prav tako dokončuje projekt, financiran v okviru instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru, za „izboljšanje učinkovitosti skupnega ukrepanja EU in Turčije v zvezi z nevarnostjo tujih terorističnih borcev“. To bo prispevalo k večji ozaveščenosti turških obmejnih organov pri obravnavi izziva priseljevanja, ki ga predstavljajo tuji teroristični borci, ki se vrnejo. V pripravi je obisk mreže za ozaveščanje o radikalizaciji v Ankari.

Napredek je bil dosežen pri več projektih na področju boja proti terorizmu, ki so se začeli leta 2015: **Kratkoročni projekt, financiran v okviru instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru, za partnerstvo med EU in državami MENA za usposabljanje na področju boja proti terorizmu** (s poudarkom na usposabljanju za boj proti terorizmu za Tunizijo, Libanon, Jordanijo in Turčijo ter izmenjavah in študijskih obiskih za partnerje iz držav MENA), ki ga izvaja CEPOL, se je začel februarja 2016 (18 mesecev, 2,5 milijona EUR). Projekt za **strateško komuniciranje** s poudarkom na Tuniziji, Maroku in Libanonu, ki ga izvaja British Council/RICU, se je začel novembra 2015 (18 mesecev, 3,5 milijona EUR).

Projektna skupina že vlaga prizadevanja v podporo tunizijskim oblastem ter bo plačala obiske za ugotavljanje dejstev v Bejrutu in Rabatu v prihodnjih tednih. Novembra 2015 je bila projektna skupina napotena v **Irak**, da bi tam v sodelovanju s svetovalcem za nacionalno varnost nudila podporo mehanizmom iraških varnostnih služb za izmenjavo informacij in usklajevanje ter njihovi ustreznosti človeških virov (18 mesecev, kratkoročni vidik instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru, 3,5 milijona EUR).

Arabska projektna skupina za strateško komuniciranje pod vodstvom ESZD je dokončala akcijski načrt, zdaj pa razvija pilotne pobude v izbranih državah z območja MENA in na sedežu ter sodeluje z drugimi povezanimi projekti, pri čemer pozornost namenja zlasti nagovarjanju mladih. V pripravi je Pobuda za mlade in preprečevanje radikalizacije v Evropi in državah MENA pod vodstvom VP/PP Federice Mogherini. GD EAC preučuje načine **razširitve virtualnih izmenjav študentov** v državah MENA, pri čemer izhaja iz obstoječega omrežja eTwinning, ki že deluje v Tuniziji, kjer je na tej spletni platformi trenutno prijavljenih skoraj 300 učiteljev in 85 šol.

Na podlagi dokumenta, ki ga je pripravil Evropski koordinator za boj proti terorizmu, je COSI novembra in decembra 2015 dvakrat razpravljal o **intenzivnejši uporabi instrumentov na področju PNZ in agencijah v državah MENA**.

EU še naprej podpira prizadevanja posebnega odposlanca ZN Staffana de Misture za doseg politične rešitve **sirskega konflikta** s pogajanjem, v katerih sodelujejo regionalne sile. EU je podprla tudi londonsko konferenco za Sirijo, ki je bila 4. februarja in na kateri so bile dane nove zaveze v vrednosti približno 11 milijard USD, namenjenih pomoči regiji pri spopadanju s travmami, ki jih povzroča sirski konflikt. Podpora, obljubljena državam, ki mejijo na Sirijo in so morale prevzeti ogromno humanitarno breme, bi morala pomagati pri reševanju vprašanj o naraščajoči radikalizaciji. V osnutkih **paktov EU, ki se pripravljata za Jordanijo in Libanon**, bosta poudarjena pomen učinkovitega sodelovanja na področju boja proti terorizmu ter potreba po večjem napredku pri socialno-ekonomskih vprašanjih in sprejemanju beguncev.

Končna ocena projekta, ki ga financira Komisija, za boj proti terorizmu v **Sahelu** (dolgoročni vidik instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru), je pokazala, da je imel ta projekt pomembno vlogo pri izvajanju strategije EU za Sahel in strategije EU za boj proti terorizmu. Po zaslugi tega projekta se je povečala verodostojnost EU kot varnostnega akterja na območju Sahela. V **Afriki** se na regionalni in državni ravni trenutno izvaja ali pripravlja več projektov, financiranih v okviru instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru. Prednostne naloge so preprečevanje nasilnega ekstremizma, podpora kazenskega pravosodja boju proti terorizmu, pedagoška podpora medresam in splošni vidiki boja proti terorizmu.

– **Zahodni Balkan**

Ključni izzivi v regiji ostajajo preprečevanje (tudi v zaporih), sumljiva potovanja (tuji teroristični borci), strelno orožje in financiranje terorizma. Svet PNZ je na zasedanju 3. in 4. decembra 2015 sprejel „integrativni in komplementarni pristop k boju proti terorizmu in nasilnemu ekstremizmu na Zahodnem Balkanu“ (dok. 11625/3/15) ter se dogovoril za izvajanje integrativnega načrta ukrepanja za obdobje 2015–2017, ki so ga v sklopu pobude EU za boj proti terorizmu na Zahodnem Balkanu (WBCTi) pripravile osrednje države članice EU pod vodstvom Slovenije in Avstrije. Namen tega pristopa k upravljanju varnosti je usklajevanje dejavnosti in pobud v regiji na področju boja proti terorizmu in nasilnemu radikalizmu – prek Sveta za regionalno sodelovanje na politični ravni (platforma RCC), prek Konvencije o policijskem sodelovanju za Jugovzhodno Evropo na strateški ravni (platforma PCC SEE) in prek pobude za boj proti terorizmu na operativni ravni (platforma

CTI).

Komisija finančno podpira izvajanje WBCTi prek instrumenta za predpristopno pomoč. V prihodnjih letih bo treba to podporo nadaljevati in jo še povečati, tudi s hitro zagotovitvijo strokovnega znanja RAN. Sodelovanje za ugotovitev najprimernejše oblike pomoči RAN že poteka.

– ***Varovanje v letalstvu***

Teroristična napada na letalu Metrojet v osrednjem delu Sinaja 31. oktobra 2015 in na letu iz Mogadiša 9. februarja sta kruto opozorilo na nevarnost, ki jo teroristi predstavljajo za civilno letalstvo. Komisija od incidenta Metrojet pomaga usklajevati izmenjavo informacij med državami članicami, organi EU in mednarodnimi partnerji. Več držav članic je prav tako razpravljalo z namenom preučitve možnosti za skupen pristop.

Štiriletni projekt za **varnost civilnega letalstva v Afriki in na Arabskem polotoku (CASE)** se je **začel** 1. novembra 2015. Ta projekt za krepitev zmogljivosti financira Komisija (7,5 milijona EUR, dolgoročni vidik instrumenta za prispevanje k stabilnosti in miru), izvaja pa Evropska konferenca civilnega letalstva (ECAC), medtem ko države članice zagotavljajo dopolnilno strokovno znanje (strokovnjaki, napoteni za krajše obdobje). Prvi sestanek usmerjevalne skupine projekta CASE je bil 3. februarja 2016.

EU bi morala preučiti možnosti za zagotovitev nujne podpore tistim letališčem v državah MENA in drugod, ki jih evropski državljani najpogosteje uporabljajo, bodisi v okviru projekta **CASE** bodisi z dodatnimi ukrepi pomoči.

– ***Boj proti nasilnemu ekstremizmu***

Boj proti nasilnemu ekstremizmu je ključni element projektov EU z zunanjim udejstvovanjem, ki so bodisi v pripravi bodisi se izvajajo v več prednostnih državah in regijah. Novembra 2015 je bila v okviru projekta EU za boj proti terorizmu MORSE (Monitoring Support Mechanism, tj. mehanizem za spremljanje podpore) pripravljena analiza, v kateri je bilo poudarjeno, da je EU za projekte na področju boja proti terorizmu/nasilnemu ekstremizmu po vsem svetu porabila približno 142 milijonov EUR. EU je 13. januarja organizirala neformalno srečanje z ZDA o boju proti nasilnemu ekstremizmu, na katerem so razpravljali o usklajevanju prizadevanj. Predvidena so podobna posvetovanja z drugimi ključnimi partnerji.